

**Fortum Oyj**

---

Tilinpäätöstiedote  
2012

---

31.1.2013

## Erittäin haastava toimintaympäristö vuonna 2012 - tehostamisohjelma etenee suunnitellusti

### Loka–joulukuu 2012

- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 587 (508) miljoonaa euroa, +16 %
- Liikevoitto oli 619 (579) miljoonaa euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 32 (71) miljoonaa euroa
- Osakekohtainen tulos oli 0,68 (0,47) euroa, +45 %, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 0,03 (0,06) euroa. Ruotsin yritysverokannan muutoksen vaikutus oli 0,22 euroa
- Tehostamisohjelma etenee suunnitellusti
- Venäjällä uusien voimalaitosyksiköiden rakentaminen eteni

### Tammi–joulukuu 2012

- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 739 (1 802) miljoonaa euroa, -3 %
- Liikevoitto oli 1 861 (2 402) miljoonaa euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 122 (600) miljoonaa euroa; ero edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna johtuu pääasiassa johdannaisista ja Fingrid Oyj:n osakkeiden myynnistä vuonna 2011
- Osakekohtainen tulos oli 1,59 (1,99) euroa, -20 %, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 0,14 (0,55) euroa osaketta kohti; ero vuoteen 2011 verrattuna johtuu pääasiassa johdannaisista ja Fingrid Oyj:n osakkeiden myynnistä vuonna 2011. Ruotsin yritysverokannan muutoksen positiivinen vaikutus vuonna 2012 oli 0,22 euroa osaketta kohti
- Pohjoismaiset sähköhinnat selkeästi alemmalla tasolla kuin vuonna 2011
- Fortum käynnisti tehostamisohjelman, jonka tavoitteena on parantaa kassavirtaa yli miljardilla eurolla vuosina 2013–2014
- Hallitus on päättänyt selvittää sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehdot
- Hallitus esittää osingoksi 1,00 euroa osaketta kohti

Tunnuslukuja	IV/12	IV/11	2012	2011
Liikevaihto, milj. euroa	1 834	1 667	6 159	6 161
Liikevoitto, milj. euroa	619	579	1 861	2 402
Vertailukelpoinen liikevoitto, milj. euroa	587	508	1 739	1 802
Tulos ennen veroja, milj. euroa	538	532	1 575	2 228
Tulos/osake, euroa	0,68	0,47	1,59	1,99
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	399	472	1 382	1 613
Oma pääoma/osake, euroa			11,49	10,84
Korollinen nettovelka (kauden lopussa), milj. euroa			7 814	7 023
Osakkeiden määrä keskimäärin, tuhatta			888 367	888 367

Tunnuslukuja	2012	2011
Sijoitetun pääoman tuotto, %	10,0	14,8
Oman pääoman tuotto, %	14,3	19,7
Nettovelka/käyttökate (EBITDA)	3,1	2,3
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate (EBITDA)	3,3	3,0

## Näkymät

- Fortumin tämänhetkisen arvion mukaan sähkönkysyntä kasvaa tulevina vuosina Pohjoismaissa keskimäärin 0,5 % vuodessa.
- Käyttöomaisuusinvestointisuunnitelma: 1,1–1,4 miljardia euroa vuonna 2013 ja 0,9–1,1 miljardia euroa vuonna 2014.
- Power-divisioonan suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: kalenterivuodeksi 2013 tukkumyynnistä 70 % on suojattu 45 euroon megawattitunnilta (MWh) ja vuodeksi 2014 35 % on suojattu 43 euroon/MWh.

## Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuula:

"Fortumin vuosi 2012 oli hyvä ottaen huomioon liiketoimintaympäristön haastavuuden. Konsernin vertailukelpoinen liikevoitto oli yhteensä 1 739 miljoonaa euroa vuonna 2012 ja liiketoiminnan kassavirta yhteensä 1 382 miljoonaa euroa. Euroopan- ja maailmanlaajuinen taloustilanne – sekä epävarmuus sen kestosta – rasitti Fortumia. Tämän lisäksi historiallisen suuret vesivarastot aiheuttivat lisäpainetta pohjoismaisiin sähkönhintoihin, jotka olivat selvästi alemmalla tasolla vuonna 2012 kuin 2011.

Fortum käynnisti syksyllä 2012 tehostamisohjelman ylläpitääkseen ja vahvistaakseen strategista joustavuuttaan ja kilpailukykyään sekä varmistaakseen yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen myös jatkossa. Tavoitteena on vahvistaa yhtiön kassavirtaa yli miljardilla eurolla vuosina 2013–2014. Tämä toteutetaan vähentämällä käyttöomaisuusinvestointeja, myymällä ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta, vähentämällä toiminnan kiinteitä kuluja ja vapauttamalla käyttöpääomaa. Kohdennetut toimenpiteet tehostavat ydinprosessejamme ja vähentävät kuluja.

Vuoden 2012 aikana Fortum jatkoi toimintansa kehittämistä, jotta kasvulle olisi edellytyksiä myös haasteellisen markkinatilanteen jatkuessa. Vaikka investointeja jatkettiin pitkän aikavälin tavoitteiden tukemiseksi, oli painopiste myös olemassa olevien toimintojen tehostamisessa. Vuoden tärkeimmät tapahtumat divisioonissamme olivat:

Power-divisioonan tulosta rasittivat selvästi Oskarshamnin ydinvoimalaitoksen huoltoseisokit, joiden vuoksi tuotantoa menetettiin, ja myös kustannukset olivat hieman korkeammat. Vesivarastojen tasot olivat korkealla koko vuoden, minkä vuoksi Fortumilla oli vuonna 2012 kaikkien aikojen suurin vesivoimatuotanto. Tämä kompensoi vähäisempää ydinvoimatuotantoa ja heikompa hintatasoa verrattuna vuoteen 2011.

Heat-divisioonan vuoden merkittävin tapahtuma oli päätös investoida noin 500 miljoonaa euroa uuteen biopolttoaineita hyödyntävään sähkön- ja lämmön yhteistuotantolaitokseen (CHP) Tukholmassa. Uusi laitos korvaa osan nykyisestä lämmöntuotannosta ja toimii edullisemmalla biopolttoainevaihtoehdolla. Se myös lisää Fortum Värmen sähköntuotantoa noin kolmanneksella.

Vuonna 2012 Russia-divisioona kärsi viivästyksistä Nyaganin-voimalaitosprojektissaan Pohjois-Uralilla. Tammikuun puolella välissä vuonna 2013 kaasuturbiinin testaukset olivat kuitenkin jo onnistuneesti meneillään 1-yksikössä. Lämpömarkkinoiden kehitys jatkui Venäjällä, ja Venäjän hallitus perusti komission selvittääkseen muun muassa kaukolämpöön liittyvää lainsäädäntöä.

Distribution-liiketoiminta-alueella pääpaino oli nopeutetussa sähköverkon luotettavuuden parantamisessa. Vuoden 2011 myrsky, joka oli pahin 30 vuoteen, aiheutti mittavia vaurioita sähköverkkoihin sekä valitettavia sähkökatkoksia Fortumin asiakkaille.

Electricity Sales -liiketoiminta-alueella huomio liiketoiminnassa on nyt sähkön vähittäismyynnissä Fortumin noin 1,2 miljoonalle yksityis- ja yritysasiakkaalle. Painotus on alkuperämerkityssä ja hiilidioksidivapaassa sähkössä sekä älykkäissä sähköratkaisuisissa ja -palveluissa. Uusia tuotteita tuotiin markkinoille menestyksekkäästi vuonna 2012.

Tammikuussa 2013 Fortum päätti käynnistää sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtojen selvittämisen. Fortum arvioi saattavansa tarkastelun päätökseen vuoden 2013 kuluessa. Tämä päätös ei vaikuta tehostamisohjelmaan, joka jatkuu suunnitelmien mukaan.

Fortumin toiminnan tarkoitus on tuottaa energiaa, joka edesauttaa nykyisten ja tulevien sukupolvien elämää. Tavoitteenamme on vahvistaa ydinliiketoimintaamme Pohjoismaissa, luoda vakaata tuloskasvua Venäjällä sekä rakentaa perustaa tulevaisuuden kasvulle.

Olen varma, että Fortum on valmistautunut vuoteen 2013 hyvin, ja haluan kiittää kaikkia työntekijöitämme heidän panoksestaan ja sitoutumisestaan vuonna 2012."

---

## Tehostamisohjelma 2013–2014

Fortum käynnisti neljännellä neljänneksellä tehostamisohjelman ylläpitääkseen ja vahvistaakseen strategista joustavuuttaan sekä kilpailukykyään yhä haastavammassa liiketoimintaympäristössä. Ohjelmalla pyritään lisäksi varmistamaan yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen myös jatkossa.

Tavoitteena on vahvistaa yhtiön kassavirtaa yli miljardilla eurolla vuosina 2013–2014. Tämä toteutetaan vähentämällä käyttöomaisuusinvestointeja 250–350 miljoonalla eurolla, myymällä ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta noin 500 miljoonalla eurolla, vähentämällä toiminnan kiinteitä kuluja ja vapauttamalla käyttöpääomaa.

Käyttöomaisuusinvestointien arvioidaan vuonna 2013 olevan 1,1–1,4 miljardia euroa ja vuonna 2014 0,9–1,1 miljardia euroa. Vuoden 2014 lopussa yhtiön kulutason, sisältäen kasvuprojektit, arvioidaan olevan noin 150 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2012.

Mikäli henkilöstövähennyksiä tarvitaan, Fortum pyrkii minimoimaan ne luonnollisen poistuman ja eläkkeelle siirtymisten kautta aina sen ollessa mahdollista. Tämän vuoksi tilannetta arvioidaan yksikkökohtaisesti.

Tehostamisohjelma on edennyt suunnitelmien mukaan ja se on sisällytetty divisioonien suunnitelmiin vuosille 2013–2014. Jo vuonna 2012 saavutettiin vähäisiä kustannussäästöjä. Tämän lisäksi Naantalın voimalaitoksen myynti tuotti nettona noin 50 miljoonan euron kassavirtavaikutuksen.

---

## Taloudelliset tulokset

### Loka–joulukuu

Konsernin liikevaihto oli vuoden neljännellä neljänneksellä 1 834 (1 667) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli yhteensä 587 (508) miljoonaa euroa, ja konsernin raportoitu liikevoitto oli yhteensä 619 (579) miljoonaa euroa. Fortumin raportoituun liikevoittoon vaikuttivat yhteensä 32 (71) miljoonalla eurolla kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö sekä ydinjätehuolto-rahastoon liittyvä oikaisu. (Liite 4).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli viimeisellä neljänneksellä -5 (19) miljoonaa euroa. Osuus Hafslundin ja TGC-1:n voitoista perustuu yhtiöiden julkaistuun kolmannen neljänneksen osavuositarkastukseen. (Liite 11).

## Liikevaihto divisioonittain

Milj. euroa	IV/12	IV/11	2012	2011
Power	719	654	2 415	2 481
Heat	477	478	1 628	1 737
Russia	319	274	1 030	920
Distribution*	314	244	1 070	973
Electricity Sales*	221	205	722	900
Muut	41	32	137	108
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-161	-134	-503	-749
Eliminoinnit	-96	-86	-340	-209
<b>Yhteensä</b>	<b>1 834</b>	<b>1 667</b>	<b>6 159</b>	<b>6 161</b>

\* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

## Vertailukelpoinen liikevoitto divisioonittain

Milj. euroa	IV/12	IV/11	2012	2011
Power	380	351	1 144	1 201
Heat	93	96	266	278
Russia	28	35	68	74
Distribution*	101	49	317	295
Electricity Sales*	9	2	38	27
Muut	-24	-25	-94	-73
<b>Yhteensä</b>	<b>587</b>	<b>508</b>	<b>1 739</b>	<b>1 802</b>

\* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

## Liikevoitto divisioonittain

Milj. euroa	IV/12	IV/11	2012	2011
Power	387	443	1 173	1 476
Heat	118	100	339	380
Russia	28	35	79	74
Distribution*	103	41	328	478
Electricity Sales*	5	-6	38	3
Muut	-22	-34	-96	-9
<b>Yhteensä</b>	<b>619</b>	<b>579</b>	<b>1 861</b>	<b>2 402</b>

\* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

## Tammi-joulukuu

Vuonna 2012 konsernin liikevaihto oli 6 159 (6 161) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli yhteensä 1 739 (1 802) miljoonaa euroa ja raportoitu liikevoitto yhteensä 1 861 (2 402) miljoonaa euroa. Fortumin kauden raportoituun liikevoittoon vaikuttivat yhteensä 122 (600) miljoonalla eurolla kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäntö sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu (Liite 4).

Kertaluonteiset erät, käypään arvoon arvostamisen vaikutukset ja ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu olivat 122 (600) miljoonaa euroa vuonna 2012. Tulevien kassavirtojen suojauksessa käytettyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset olivat tästä summasta -2 (344) miljoonaa euroa.

Kertaluonteiset erät olivat yhteensä 155 (284) miljoonaa euroa ja liittyvät pääosin eräiden sähkö- ja lämpöliiketoimintojen myyntiin (Liite 4).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 21 (91) miljoonaa euroa. Osuuden lasku viime vuoteen verrattuna johtui ennen muuta Hafslund ASA:n ja TGC-1:n laskeneesta tuloksesta sekä Fingrid Oyj:n osakkeiden myynnistä vuoden 2011 toisella neljänneksellä (Liite 11).

Fortumin osakkuusyhtiö Hafslund (Fortumin omistusosuus 34,1 %) ilmoitti lokakuussa, että sen kolmannen neljänneksen tulosta verojen jälkeen rasitti 551 miljoonan Norjan kruunun kertaluonteinen alaskirjaus ja varaus. Yhtiön mukaan tämä johtuu haastavasta markkinatilanteesta, BioWood Norway AS:n ja Bio-El Fredrikstadin negatiivisesta tuloskehityksestä sekä meneillään olevaan verokiistaan liittyvästä varauksesta. Fortum kirjasi osuutensa alaskirjauksesta ja varauksesta, noin -25 miljoonaa euroa, viimeisen vuosineljänneksen tulokseensa.

Konsernin nettorahoituskulut kasvoivat 307 (265) miljoonaan euroon. Kustannuksia kasvatti korkokulujen nousu, joka johtui lähinnä Ruotsin kruunun korkeammasta korkotasosta sekä korkeammasta keskimääräisestä nettovelasta vuonna 2012 kuin vuonna 2011. Nettorahoituskuluihin vaikutti myös negatiivisesti rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutos, joka oli -23 (5) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 1 575 (2 228) miljoonaa euroa.

Kauden verot olivat yhteensä 72 (366) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman mukainen veroprosentti oli 4,6 % (16,4 %) joka pääosin johtui siitä, että Ruotsin yritysverokantaa laskettiin 1.1.2013 alkaen 26,3 %:sta 22 %:iin. Laskun positiivinen kertavaikutus vuodelle 2012 oli 0,22 euroa osaketta kohti. Veroprosentti oli 21,2 % (21,4 %), kun Ruotsin veromuutosta, osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta ja verovapaita myyntivoittoja ei oteta huomioon.

Kauden tulos oli 1 503 (1 862) miljoonaa euroa. Fortumin osakekohtainen tulos oli 1,59 (1,99) euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 0,14 (0,55) euroa osaketta kohti; Fingridin osakkeiden myynnin vaikutus vuonna 2011 oli 192 miljoonaa euroa, 0,22 euroa osaketta kohti.

Vähemmistöosuus oli 94 (93) miljoonaa euroa. Tämä liittyy pääosin Fortum Värme Holding AB:hen, jonka taloudellisesta tuloksesta Tukholman kaupunki on oikeutettu saamaan 50 %.

---

## Taloudellinen asema ja kassavirta

### Kassavirta

Vuonna 2012 liiketoiminnan kassavirta laski 231 miljoonalla eurolla 1 382 (1 613) miljoonaan euroon. Käyttöomaisuusinvestoinnit kasvoivat 137 miljoonalla eurolla 1 422 (1 285) miljoonaan euroon. Liiketoimintojen myynnistä saadut tulot olivat yhteensä 433 (596) miljoonaa euroa. Kassavirta ennen rahoituseriä, ts. osingonjakoa ja rahoitusta, laski 534 miljoonalla eurolla 254 (788) miljoonaan euroon. Vahva Ruotsin kruunu, erityisesti toisen ja kolmannen neljänneksen aikana, vaikutti negatiivisesti kassavirtaan; toteutuneet kurssierot olivat -268 (-239) miljoonaa euroa. Valuuttakurssieroista syntyneet tappiot liittyvät Fortumin ruotsalaisten tytäryhtiöiden lainoja suojaavien valuutanvaihtosopimusten jatkamiseen.

Katsauskauden aikana (23.4.2012) maksettiin yhteensä 888 miljoonaa euroa osinkoina. Osingonmaksuun käytettiin rahoja ja pankkisaamia.

### Yhtiön varat ja sijoitettu pääoma

Taseen loppusumma kasvoi 1 630 miljoonalla eurolla 24 628 miljoonaan euroon (vuoden 2011 lopussa 22 998). Pitkäaikaiset varat kasvoivat 1 534 miljoonalla eurolla 20 210 miljoonasta eurosta 21 744 miljoonaan euroon. Pääosa kasvusta, 1 263 miljoonaa euroa, liittyi käyttöomaisuus-hyödykkeiden arvon kasvuun, mikä johtui investoinneista, sekä Ruotsin kruunun ja muiden

valuuttojen vahvistumisesta. Lyhytaikaiset varat nousivat 96 miljoonalla eurolla 2 884 miljoonaan euroon. Nousu liittyy pääosin myynti- ja muiden saamisten kasvuun 250 miljoonalla eurolla sekä likvidien varojen kasvuun 232 miljoonalla eurolla. Nousua lyhytaikaisissa varoissa tasoitti myynnissä olleiden omaisuuserien myyntien toteutuminen vuoden 2012 aikana 183 miljoonaa eurolla, vaihto-omaisuuden pieneneminen 100 miljoonalla eurolla ja johdannaisinstrumenttien väheneminen 103 miljoonalla eurolla.

Sijoitettu pääoma kasvoi 1 667 miljoonalla eurolla ja oli 19 598 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 17 931). Tämä johtui taseen loppusumman kasvusta. Taseen loppusumma oli 24 628 miljoonaa euroa.

## Oma pääoma

Oma pääoma oli 10 821 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 10 161), josta emoyhtiön omistajien osuus oli 10 205 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 9 632) ja määräysvallattomien omistajien osuus 616 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 529).

## Rahoitus

Nettovelka kasvoi vuoden 2012 viimeisellä neljänneksellä yhteensä 50 miljoonalla eurolla 7 814 miljoonaan euroon (vuoden 2011 lopussa 7 023).

Elokuussa Fortum laski liikkeelle miljardin euron kymmenen vuoden joukkovelkakirjalainan yhtiön EMTN (Euro Medium Term Note) -lainaohjelman puitteissa. Velkakirjan nimelliskorko oli 2,25 %.

Vuoden 2012 lopussa konsernin likvidit varat olivat 963 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 747). Likvideihin varoihin kuuluvat OAO Fortumin käteisvarat ja pankkitalletukset, noin 128 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 211). Likvidien varojen lisäksi Fortumilla oli käytettävissään noin 2,7 miljardia euroa nostamattomia valmiusluottoja.

Vuonna 2012 konsernin nettorahoituskulut olivat 307 (265) miljoonaa euroa. Rahoituskulut nousivat pääasiassa konsernin kasvaneen keskimääräisen nettovelan vuoksi verrattuna vuoteen 2011. Nettorahoituskulut sisältävät myös rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen, joka oli -23 (5) miljoonaa euroa.

Standard & Poor's laski Fortumin pitkäaikaisen luottoluokituksen tasolta A tasoon A- (negatiivinen näkymä). Moody's piti ennallaan pitkäaikaisen luottoluokituksensa A2 mutta laski näkymiään vakaasta negatiiviseen.

## Tunnuslukuja

Nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhde vuonna 2012 oli 3,1 (vuoden 2011 lopussa 2,3) ja vertailukelpoinen nettovelan ja käyttökatteen suhde oli 3,3 (vuoden 2011 lopussa 3,0). Lukuihin vaikutti 888 miljoonan euron osingonmaksu. Velkaantumisasaste oli 72 % (vuoden 2011 lopussa 69 %) ja omavaraisuusaste 44 % (vuoden 2011 lopussa 44 %). Osakekohtainen oma pääoma oli 11,49 euroa (vuoden 2011 lopussa 10,84). Vuonna 2012 sijoitetun pääoman tuotto oli 10,0 % (vuoden 2011 lopussa 14,8 %) ja oman pääoman tuotto 14,3 % (vuoden 2011 lopussa 19,7 %).

---

## Markkinatilanne

### Pohjoismaat

Vuoden 2012 alussa pohjoismaiset vesivarannot olivat selvästi pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmat johtuen harvinaisen rankoista sateista vuonna 2011. Vesivarastot olivat historiallisen suuret aina marraskuun 2012 loppuun saakka, minkä jälkeen ne ovat normalisoituneet.

Pohjoismaiden sähköhinnat olivat Manner-Euroopan hintoja alemmat vuonna 2012, minkä vuoksi sähköä vietiin lähes jatkuvasti Pohjoismaista Manner-Eurooppaan.

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä neljännen neljänneksen aikana 109 (102) terawattituntia (TWh) eli noin 7 % vuoden 2011 vastaavaa jaksoa enemmän. Kulutuksen kasvu johtui viileämmästä säästä ja näin ollen yksityisen kulutuksen kasvusta, kun taas teollisuuden kysyntä pysyi suhteellisen ennallaan. Vuonna 2012 sähkökulutus Pohjoismaissa oli 391 (384) TWh eli noin 2 % edellisvuotta enemmän.

Vuoden 2012 alussa Pohjoismaiden vesivarastot olivat 95 TWh eli 12 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmat. Neljännen neljänneksen alussa vesivarastot olivat 109 TWh eli 8 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmat ja 5 TWh suuremmat kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2011. Neljänneksen lopussa Pohjoismaiden vesivarastotasot olivat 85 TWh eli 2 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammat mutta 10 TWh pienemmät kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2011.

Neljännen neljänneksen aikana sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 37,3 (34,2) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta Suomessa oli 40,8 (37,4) euroa/MWh ja Ruotsissa (SE3) 37,5 (35,7) euroa/MWh. Vuonna 2012 keskimääräinen systeemihinta oli 31,2 (47,1) euroa/MWh. Vuoden keskimääräinen aluehinta Suomessa oli 36,6 (49,3) euroa/MWh ja Ruotsissa (SE3) 32,3 (47,9) euroa/MWh.

Vuoden 2012 systeemihinta pysyi alle vuoden 2011 tason johtuen selkeästi vahvemmassa vesitilanteesta, joka painoi hintoja vesivoimapainotteisilla alueilla varsinkin kolmannella neljänneksellä. Pitkät huoltoseisokit siirtokapasiteetissa rajoittivat sähköntuontia Ruotsista Suomeen, mikä kasvatti Suomen aluehinnan ja systeemihinnan eroa suhteessa edelliseen vuoteen. Keväällä 2012 Fenno-Skan 2 -siirtoyhteys oli poikki kahden kuukauden ajan, ja Fenno-Skan 1 on ollut poissa toiminnasta elokuusta lähtien. Suomen aluehintaan vuonna 2012 vaikutti myös sähköntuonnin väheneminen Venäjältä verrattuna edelliseen vuoteen.

Saksassa keskimääräinen spot-hinta neljännen vuosineljänneksen aikana oli 41,4 (49,9) euroa/MWh ja vuonna 2012 42,6 (51,1) euroa/MWh.

Vuoden 2012 alussa CO<sub>2</sub>-päästöoikeuksien (EUA) markkinahinta oli noin 6,6 euroa/tonni. Vuoden aikana CO<sub>2</sub>-päästöoikeuksilla käytiin kauppaa noin hintaan 5,7–9,5 euroa/tonni, ja vuoden päätöskurssi oli noin 6,7 euroa/tonni.

## Venäjä

OAO Fortum toimii Tjumenin ja Tšeljabinskin alueilla. Sekä öljy- ja kaasuteollisuuden keskittyneellä Tjumenin että metalliteollisuuden painottuneella Tšeljabinskin alueella sähkönkysyntä kasvoi marginaalisesti vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä verrattuna vuoden 2011 vastaavaan jaksoon.

Alustavien tilastotietojen mukaan Venäjällä kulutettiin sähköä vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä 284 (279) TWh. Vastaava luku Fortumin toiminta-alueella, hintavyöhykkeellä 1 (Venäjän Euroopan puoleinen alue ja Uralin alue), oli 209 (207) TWh.

Vuonna 2012 Venäjällä kulutettiin sähköä 1 037 (1 020) TWh. Vastaava luku Fortumin toiminta-alueella, hintavyöhykkeellä 1, oli 769 (760) TWh.

Keskimääräinen sähkön spot-hinta, kapasiteettihinta pois lukien kasvoi 13 % vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä 1 037 (918) ruplaan/MWh hintavyöhykkeellä 1.

Keskimääräinen sähkön spot-hinta kapasiteettihinta pois lukien vuonna 2012 kasvoi 1%, 1 001 (990) ruplaan/MWh hintavyöhykkeellä 1.

Tarkemmat markkinatiedot on esitetty taulukoissa katsauksen lopussa (sivu 52).



# Divisioonakatsaukset

## Power

Power-divisioonaan kuuluvat Fortumin sähköntuotanto ja -myynti tukkumarkkinoilla, sähköntuotantokapasiteetin kehittäminen sekä asiantuntijapalvelut sähköntuottajille.

Milj. euroa	IV/12	IV/11	2012	2011
Liikevaihto	719	654	2 415	2 481
- sähkönmyynti	668	618	2 282	2 353
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	609	570	2 086	2 041
- muu myynti	51	36	133	128
Liikevoitto	387	443	1 173	1 476
Vertailukelpoinen liikevoitto	380	351	1 144	1 201
Vertailukelpoinen EBITDA	409	379	1 258	1 310
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			6 454	6 247
Sidotun pääoman tuotto, %			18,4	24,6
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			18,2	19,9
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	64	48	190	148
Henkilöstön lukumäärä			1 846	1 847

Sähköntuotanto lähteittäin, TWh	IV/12	IV/11	2012	2011
Vesivoima, Pohjoismaissa	7,1	6,4	25,2	21,0
Ydinvoima, Pohjoismaissa	6,5	6,7	23,4	24,9
Lämpövoima, Pohjoismaissa	0,2	0,1	0,6	2,2
Yhteensä Pohjoismaissa	13,8	13,2	49,2	48,1
Lämpövoima muissa maissa	0,3	0,3	1,1	1,2
Yhteensä	14,1	13,5	50,3	49,3

Pohjoismainen myynti, TWh	IV/12	IV/11	2012	2011
Myynti Pohjoismaissa	14,2	13,6	50,7	50,0
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	13,0	12,7	46,8	44,3

\* Sähkön tukkumyyntitulot ja -volyymit Pohjoismaissa eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, markkinahintaan perustuvia ostoja eikä myyntiä vähemmistöosakkaille (mm. Meri-Pori, Inkoo ja tuonti Venäjältä).

Myyntihinta, EUR/MWh	IV/12	IV/11	2012	2011
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa**	46,8	45,2	44,6	46,1

\*\*Sähkön tukkumyyntihinta ei sisällä myyntituloja lämpövoimatuotannosta, markkinahintaan tehdyistä ostoista eikä myyntiä vähemmistöosakkaille (mm. Meri-Pori, Inkoo ja tuonti Venäjältä).

## Loka-joulukuu

Power-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä 380 (351) miljoonaa euroa eli 29 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2011 vastaavana ajanjaksona. Nord Poolin systeemihinta ja kaikki aluehinnat olivat korkeammat vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä kuin vuoden 2011 vastaavalla jaksolla. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 37,3 (34,2) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta oli Suomessa 40,8 (37,4) euroa/MWh ja

Tukholmassa, Ruotsissa (SE3) 37,5 (35,7) euroa/MWh. Korkeammat hinnat vaikuttivat myös Power-divisioonan saavuttamaan sähkön tukkumyyntihintaan, joka oli 46,8 euroa/MWh eli 1,6 euroa/MWh korkeampi kuin vuoden 2011 vastaavalla jaksolla. Vesivoimatuotanto oli neljänneksen aikana historiallisen suurta. Vesivarastotasot olivat edelleen keskimääräistä suuremmat, mutta tulovirtaama oli neljännellä neljänneksellä pienempää kuin vuoden 2011 vertailukaudella. Ydinvoimatuotanto oli suunnilleen edellisvuoden tasolla, vaikka pitkittyneet huoltoseisokit jatkuivat Ruotsin Oskarshamnin ydinvoimalaitoksen 1-yksikössä. Tämän lisäksi Loviisan ydinvoimalaitoksen 1-yksikössä tehtiin normaalia vuosihuoltoa laajempi, 8 vuoden välein suoritettava huoltotyö. Vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä Fortumin lämpövoimatuotanto Pohjoismaissa oli vähäistä. Hiilidioksidipäästötön tuotanto oli näin ollen 96 % (97 %).

Power-divisioonan liikevoitto oli 387 (443) miljoonaa euroa. Liikevoittoon vaikuttivat kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäntö, yhteensä 4 (102) miljoonaa euroa sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu (Liite 4). Ruotsin pienvesivoimalaitosten myynnillä oli vain pieni vaikutus tulokseen.

Vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä divisioonan sähköntuotanto Pohjoismaissa oli yhteensä 13,8 (13,2) TWh eli noin 5 % korkeammalla tasolla kuin vuoden 2011 vastaavalla jaksolla. Power-divisioonan saavuttama sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa oli 46,8 euroa/MWh eli 1,6 euroa/MWh korkeampi kuin vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä. Systeemi hinta ja Suomen sekä Ruotsin aluehinnat olivat loka-joulukuussa korkeammalla tasolla kuin vuoden 2011 vastaavalla jaksolla.

Yhteisvaikutus korkeammasta saavutetusta sähköhinnasta ja kasvaneesta vesivoimatuotannosta sekä hieman kasvaneesta lämpövoimatuotannosta oli vähäisemmästä ydinvoimatuotannosta huolimatta positiivinen vuoden 2012 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2011 vastaavaan jaksoon verrattuna: yhteensä noin 40 miljoonaa euroa. Fortum jatkoi ioninvaihtomateriaalien toimittamista Fukushima ydinvoimalaitoksen puhdistusprosessia varten. Operatiiviset kustannukset, sisältäen Power Solutions -yksikön tuotot, kasvoivat noin 10 miljoonalla eurolla, mikä johtui pääosin vahvistuneesta Ruotsin kruunusta (6 miljoonaa euroa) sekä kohonneista ydinvoiman polttoainekustannuksista ja Ruotsin ydinjätemaksuista. Kustannustasoon vaikuttivat tämän lisäksi myös pidentyneisiin huoltoseisokkeihin liittyvät kulut sekä osaomisteisten ydinvoimalaitosten korkeammat sähkön hankintakulut. Hankintakuluihin vaikuttivat korkeammat käyttö- ja ylläpitokustannukset.

Euroopan komissio julkaisi lopullisen raporttinsa ydinvoimaloiden stresstitesteistä 4.10.2012. Turvallisuusselvitysten aikana todettiin, että Loviisan voimalaitoksen suunnitteluperusteet ovat ulkoisten tapahtumien osalta oikeat. Vaadittavien toimenpiteiden toteutus on aloitettu Loviisassa, ja ne tehdään vuosittaisten investointiohjelmien puitteissa. Toimenpiteillä ei ole vaikutusta laitosten käytettävyyteen.

Fortumin osaomisteiset ydinvoimalat Ruotsissa, OKG AB Oskarshamnissa ja Forsmark Kraftgrupp AB Forsmarkissa esittivät syyskuussa suunnitelmansa turvallisuuden parantamiseksi Ruotsin säteilyturvallisuusviranomaisen (SSM) pyyntöjen mukaisesti. Ruotsin stressitestien toimintasuunnitelma jätettiin Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten yhteenliittymälle ENSREG:lle joulukuussa. Toimintasuunnitelmassa esitetyt tutkimukset suoritetaan vuoden 2013, 2014 tai 2015 aikana.

Joulukuussa 2012 Ruotsin ydinturvallisuusviranomaisen päätti vahvistaa valvontaansa Oskarshamn ydinvoimalaitoksella suorittamalla erityistarkastuksen. Oskarshamn on sen jälkeen aloittanut erityisohjelman toiminnan parantamiseksi, jotta tehostetulta viranomaisvalvonnalta vältytään. Ulkopuolinen selvitys totesi lokakuun lopulla, että lisääntynyttä tarve on, jotta tehonkorotus Forsmarkin 2-yksikössä voidaan toteuttaa. Tehonkorotus on nyt suunniteltu maaliskuulle 2013.

## Tammi-joulukuu

Power-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli tammi-joulukuussa 1 144 (1 201) miljoonaa euroa eli 57 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2011. Power-divisioonan saavutettu sähkön tukkumyyntihinta oli 1,5 euroa/MWh alempi kuin vuonna 2011, sillä Nord Poolin systeemi hinta ja kaikki aluehinnat olivat tammi-joulukuussa 2012 selvästi alemmat kuin vuonna 2011.

Keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 31,2 (47,1) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta Suomessa oli 36,6 (49,3) euroa/MWh ja Tukholmassa, Ruotsissa (SE3) 32,3 (47,9) euroa/MWh. Suuret vesivarastot ja korkea tulovirtaama kasvattivat vesivoimatuotantoa merkittävästi. Ydinvoiman käytettävyys oli korkealla tasolla kaikissa voimalaitoksissa lukuun ottamatta Oskarshamnin 1 ja 3-yksiköitä; Oskarshamn 1 on ollut suljettuna koko vuoden 2012. Tästä johtuen ydinvoiman kokonaistuotantovolyyymi oli pienempi kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2011. Lämpövoimatuotanto oli edellisvuotta pienempi, mikä johtui matalista sähkön hinnoista. Näin ollen hiilidioksidipäästötöntä tuotantoa oli 97 % (93 %).

Power-divisioonan liikevoitto vuonna 2012 oli 1 173 (1 476) miljoonaa euroa. Ensimmäiselle neljännekselle kirjattiin 47 miljoonan euron myyntivoitto pienvesivoimalaitosten myynnistä Suomessa. Ruotsin pienvesivoimalaitosten myynnillä neljännellä neljänneksellä oli vain pieni vaikutus tulokseen. Raportoituun liikevoittoon vaikuttivat myös pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitokäytäntö 3 (301) miljoonalla eurolla sekä jonkin verran ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu (Liite 4).

Kasvaneen vesivoimatuotannon, vähäisemmän ydin- ja lämpövoimatuotannon sekä alemman saavutetun sähkön hinnan kokonaisvaikutus oli vuonna 2012 positiivinen verrattuna vuoteen 2011 – yhteensä noin 15 miljoonaa euroa. Fortum on toimittanut ioninvaihtomateriaalia Fukushima ydinvoimalan saastuneen veden puhdistusprosessia varten kesäkuusta 2012 lähtien. Operatiiviset kustannukset, sisältäen Power Solutions -yksikön tuotot, kasvoivat noin 70 miljoonalla eurolla, mikä johtui pääosin vahvistuneesta Ruotsin kruunusta (20 miljoonaa euroa), kohonneista ydinvoiman polttoainekustannuksista (15 miljoonaa euroa), kohonneista ydinjätemaksuista Ruotsissa (15 miljoonaa euroa), korkeammista huoltoseisokkeihin liittyvistä kuluista sekä osaomisteisten ydinvoimalaitosten korkeammista sähkönhankintakuluista. Hankintakuluihin vaikuttivat lähinnä pidentyneet huoltoseisokit, käyttö- ja ylläpitokustannusten sekä käyttöomaisuuspoistojen ja korkokulujen kasvu.

Oskarshamnin ydinvoimalaitoksen 1-yksikön pitkittyneellä seisokilla on ollut noin 50 miljoonan euron negatiivinen tulosvaikutus vuonna 2012. Pääasiassa tämä johtuu menetetyistä tuotannosta mutta myös hieman korkeammista kuluista.

Vuonna 2012 divisioonan sähköntuotanto Pohjoismaissa oli yhteensä 49,2 (48,1) TWh, eli noin 2 % enemmän kuin vuonna 2011. Power-divisioonan saavuttama sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa oli 44,6 euroa/MWh eli 1,5 euroa/MWh alempi kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2011. Suomen ja Ruotsin aluehinnat sekä systeemihinta olivat vuonna 2012 selkeästi alemmat kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana.

Fortumilla on kaksi omaa ydinvoimalaitosyksikköä Loviisassa, ja yhtiö on myös osaomistajana kahdeksassa yksikössä Olkiluodon, Oskarshamnin ja Forsmarkin ydinvoimalaitoksissa. Käytettävyys oli korkea kaikissa yksiköissä paitsi Oskarshamnin yksiköissä. Oskarshamn 1 suljettiin lokakuun 2011 lopussa alunperin laajan turbiinihuollon vuoksi, mutta ongelmat hätäsähkönsyöttöjärjestelmien kanssa pidensivät seisokkia. Oskarshamn 2-yksikkö pysäytettiin joulukuussa 2012 hätäsähkönsyöttöjärjestelmien tarkastusta ja huoltoa varten, jotta laitoksen toiminta voidaan hätätilanteessa varmistaa täysin. Laitos oli taas toiminnassa tammikuussa 2013. Käyttöönottoon liittyvät testit Oskarshamnin 3-yksikössä puolestaan saatiin päätökseen joulukuussa 2012.

Fukushiman onnettomuuden jälkeen suoritettavat turvallisuus selvitykset saatiin Euroopassa päätökseen vuonna 2012. Osana selvitystä useissa Euroopan ydinvoimalaitoksissa, mukaan lukien Loviisan ydinvoimalaitos, on suoritettu niin sanottuja vertaisarvioiteja osana turvallisuus selvitystä. Arvioinnin tulokset julkistettiin kesällä ja lopullinen raportti julkistettiin lokakuussa. Loviisan voimalaitoksen suunnitteluperusteet ovat ulkoisten tapahtumien osalta oikeat. Vaadittaviin parannustoimenpiteisiin on jo ryhdytty Loviisassa, ja ne voidaan toteuttaa vuosittaisten investointiohjelmien puitteissa. Toimenpiteet eivät vaikuta laitosten käytettävyteen.

Fortum on kehittänyt ydinvoimalaitostensa turvallisuutta järjestelmällisesti vuosikymmenten ajan. Fortumin mielestä ydinvoimalaitosten turvallisuusvaatimusten harmonisointi on välttämätöntä. Yhtiö pitää tärkeänä, että ydinvoimalaitosten valvontavastuu on kansallisilla viranomaisilla. Ydinvoiman lainsäädäntö pitäisi ottaa käyttöön Pariisin yleissopimuksen raamien mukaisesti ja harmonisoida koko Euroopan tasolla.

Vuoden 2012 lopulla Power-divisioonan sähköntuotantokapasiteetti oli yhteensä 9 702 (9 752) MW josta 9 562 (9 612) MW oli Pohjoismaissa. Vesivoiman tuotantokapasiteetti Pohjoismaissa oli yhteensä 4 627 (4 693) MW, ydinvoiman tuotantokapasiteetti 3 247 (3 231) MW ja lämpövoimatuotannon kapasiteetti 1 688 (1 688) MW.

## Heat

*Heat-divisioona sisältää sähkön ja lämmön yhteistuotannon (CHP), kaukolämpötoiminnan sekä yritysten lämpöratkaisut Pohjoismaissa ja Itämeren alueella.*

Milj. euroa	IV/12	IV/11	2012	2011
Liikevaihto	477	478	1 628	1 737
- lämmönmyynti	366	353	1 158	1 238
- sähkönmyynti	68	82	232	342
- muu myynti	43	43	238	157
Liikevoitto	118	100	339	380
Vertailukelpoinen liikevoitto	93	96	266	278
Vertailukelpoinen EBITDA	152	145	476	471
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			4 335	4191
Sidotun pääoman tuotto, %			8,5	9,9
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			6,8	7,4
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	190	136	474	329
Henkilöstön lukumäärä			2 212	2 504

## Loka–joulukuu

Heat-divisioonan lämmönmyynti vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä oli yhteensä 6,4 (6,5) TWh. Sähkönmyynti oli samaan aikaan yhteensä 1,3 (1,5) TWh. Volyymien lasku johtuu pääosin lämpöliiketoimintojen myynneistä Suomessa ja Virossa tammikuussa 2012. Tämän lisäksi myös Turun seudun energiantuotannon uudelleenjärjestely ja myös tietyt tuotantoa haittaavat käytettävyysongelmat vuosihuollon jälkeen alensivat volyymeja. Kylmempi sää kuin vuoden 2011 vastaavalla jaksolla tasapainotti osittain laskevia volyymeja.

Heat-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto neljännellä neljänneksellä oli 93 (96) miljoonaa euroa eli 3 miljoonaa vähemmän kuin vuoden 2011 vastaavalla jaksolla. Lasku johtui alentuneista volyymeistä, mutta CO<sub>2</sub>- päästöoikeuksien korkeampi myyntitulo tasoitti hieman laskua.

Liikevoitto neljännellä neljänneksellä oli 118 (100) miljoonaa euroa ja sisältää 23 (6) miljoonan euron voiton liiketoimintojen myynneistä.

## Tammi–joulukuu

Lämmönmyynti vuonna 2012 oli yhteensä 19,7 (22,6) TWh. Samaan aikaan sähkönmyynti oli yhteensä 4,2 (6,2) TWh. Volyymien lasku johtuu pääosin lämpöliiketoimintojen myynneistä Ruotsissa maaliskuussa 2011 sekä Suomessa ja Virossa tammikuussa 2012. Myös Turun seudun energiantuotannon uudelleenjärjestely laski volyymejä. Suomessa myös sähköntuotanto oli vähäisempää johtuen alemmasta sähkön hinnasta kuin vuonna 2011. Tämän lisäksi tietyt tuotantoa haittaavat käytettävyysongelmat vuosihuollon jälkeen osaltaan alensivat volyymeja, erityisesti vuoden 2012 viimeisellä neljänneksellä.

Heat-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto vuonna 2012 oli 266 (278) miljoonaa euroa eli 12 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2011. Tulos heikkeni pääasiassa myynneistä ja

uudelleenjärjestelystä johtuvien pienempien volyymien takia sekä alemman sähkön hinnan vuoksi. CO<sub>2</sub>-päästöoikeuksien korkeampi myyntitulo vaikutti positiivisesti tulokseen ja tasoitti hieman alentuneen volyymin vaikutusta.

Vuoden 2012 Heat-divisioonan liikevoitto oli 339 (380) miljoonaa euroa. Tämä sisältää 80 (86) miljoonan euron voiton, joka liittyy myynteihin.

Lämmönmyynti maittain, TWh	IV/12	IV/11	2012	2011
Suomi	1,7	2,2	5,8	8,5
Ruotsi	2,9	2,5	8,5	8,5
Puola	1,5	1,5	4,3	4,3
Muut maat	0,3	0,3	1,1	1,3
Yhteensä	6,4	6,5	19,7	22,6

Sähkönmyynti, TWh	IV/12	IV/11	2012	2011
Yhteensä	1,3	1,5	4,2	6,2

Vuoden 2012 lopulla Heat-divisioonan sähköntuotantokapasiteetti oli 1 569 (1 670) MW, josta 1 315 (1 420) MW oli Pohjoismaissa. Heat-divisioonan lämmöntuotantokapasiteetti oli yhteensä 8 785 (10 375) MW, josta 6 785 (7 944) oli Pohjoismaissa.

## Russia

*Russia-divisioona koostuu sähkön ja lämmön tuotannosta ja myynnistä Venäjällä. Se sisältää OAO Fortumin ja Fortumin hieman yli 25 % omistuosuuden TGC-1:ssä. TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka raportoidaan pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.*

Milj. euroa	IV/12	IV/11	2012	2011
Liikevaihto	319	274	1 030	920
- sähkönmyynti	207	161	713	590
- lämmönmyynti	102	110	300	324
- muu myynti	10	3	17	6
EBITDA	57	63	200	182
Liikevoitto	28	35	79	74
Vertailukelpoinen liikevoitto	28	35	68	74
Vertailukelpoinen EBITDA	57	50	189	148
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 846	3 273
Sidotun pääoman tuotto, %			3,0	3,5
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			2,7	3,5
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	257	208	568	694
Henkilöstön lukumäärä			4 253	4 379

OAO Fortum toimii Uralin kehittyneillä teollisuusalueilla ja Länsi-Siperian öljyntuotantoalueilla.

Venäjällä sähkön tukkumarkkinat on vapautettu vuoden 2011 alusta. Kaikki sähköntuotantoyhtiöt kuitenkin myyvät edelleen kotitalouksien ja eräiden erityisryhmien kulutusta vastaavan osan sähköntuotannostaan ja kapasiteetistaan säännellyillä hinnoilla. Neljännellä neljänneksellä OAO Fortum myi noin 82 % sähköntuotannostaan vapautetulla sähkön hinnalla.

Vuonna 2012 lämpömarkkina kehittyi, kun uudet hinnoittelusäännöt ja lämpömarkkinan kehittämissäännöt otettiin käyttöön.

Venäjän hallitus päätti nostaa kaasun hintoja 1.7.2012 lähtien: korotus oli noin 15 %. Spot-hinnan kehitystä vuoden alussa painoivat vaalien alla asetetut rajoitukset. Neljännellä neljänneksellä hintoja painoi myös runsas ydin- ja vesivoimatuotanto yhdistettynä hieman laskeneeseen kysyntään.

Vuoden 2012 kapasiteettimarkkinoiden huutokauppa (CCS – ”vanha kapasiteetti”, rakennettu ennen vuotta 2008) pidettiin syyskuussa 2011. Suurin osa Fortumin voimalaitoksista tuli valituksi huutokaupassa, ja hinnat olivat lähellä vuoden 2011 tasoa. Noin 4 % (120 MW) Fortumin vanhasta kapasiteetista jäi huutokaupan ulkopuolelle tiukentuneiden teknisten vähimmäisvaatimusten vuoksi. Tämä kapasiteetti sai kuitenkin kapasiteettimaksuja markkinoiden keskimääräisen kapasiteettihinnan mukaan vuonna 2012 ja saa niitä myös vuonna 2013. Vuoden 2013 kapasiteettimarkkinoiden huutokauppa pidettiin vuoden 2012 lopussa. Suurin osa Fortumin voimalaitoksista tuli valituksi huutokaupassa myös vuodelle 2013 hinnoilla, jotka ovat lähellä vuoden 2012 tasoa. Noin 10 % (265 MW) Fortumin vanhasta kapasiteetista jäi vuoden 2013 huutokaupan ulkopuolelle tiukentuneiden teknisten vähimmäisvaatimusten vuoksi. Tämäkin kapasiteetti saa kuitenkin kapasiteettimaksuja markkinoiden keskimääräisen kapasiteettihinnan mukaan vuonna 2013.

Vuoden 2007 jälkeen investointivelvoitesopimusten (CSA – ”uusi kapasiteetti”) perusteella rakennetulle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan. Takuuhinnat on määritelty investointien riittävän tuoton varmistamiseksi. Yritystoston aikaan vuonna 2008 Fortum teki varauksen mahdollisista viivästymisistä aiheutuvia sakkoja varten. Mahdollisia sakkoja voidaan vaatia, jos uuden kapasiteetin käyttöönotto viivästyy, tai jos investointivelvoitesopimusten sovitut keskeisiä ehtoja ei muuten täytetä. Voimalaitosyksiköiden käyttöönoton aikataulu arvioidaan vuosineljänneksittäin. Muutosten vaikutukset varauksen määrään päivitetään tämän mukaisesti (Liite 14).

OAO Fortumin uusi kapasiteetti (CSA) on tärkeä tuloskasvuun vaikuttava tekijä Venäjällä. Tuotannon kasvu tuo lisää myyntituloja ja uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan myös huomattavasti korkeampia kapasiteettimaksuja kuin vanhalle kapasiteetille. Saatavat kapasiteettimaksut vaihtelevat kuitenkin voimalaitosten iän, sijainnin, tyylin ja koon mukaan. Myös sesonkivaihtelut ja käytettävyys vaikuttavat kapasiteettimaksuihin. Uuden kapasiteetin tuotto on taattu kapasiteettimarkkinoita koskeissa säännöissä. Viranomaisen tarkastelee sähkömarkkinoiden tuottoja kolmen ja kuuden vuoden kuluttua, ja on mahdollista, että myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja arvioidaan uudelleen. Uuden kapasiteetin kapasiteettimaksut voivat vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta.

Meneillään olevan investointiohjelman valmistumisen jälkeen Fortumin tavoitteena on saavuttaa noin 500 miljoonan euron vuosittainen liikevoittotaso ja tuottaa positiivista taloudellista lisäarvoa Russia-divisioonassa.

## **Loka–joulukuu**

Vuoden 2012 neljännen neljänneksen aikana Russia-divisioona myi sähköä 6,7 (5,6) TWh. Samaan aikaan lämmönmyynti oli yhteensä 8,6 (9,2) TWh.

Russia-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä 28 (35) miljoonaa euroa. Vuonna 2011 käyttöönotettujen uusien yksiköiden positiivinen vaikutus neljännellä neljänneksellä oli noin 26 (21) miljoonaa euroa. Vuoden 2011 vertailukelpoinen liikevoitto sisälsi 12 miljoonan euron varauksen purkamisen.

Liikevoitto oli vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä 28 (35) miljoonaa euroa.

OAO Fortumin keskeiset sähkön, kapasiteetin ja kaasun hinnat	IV/12	IV/11	2012	2011
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh	973	858	956	925
Keskimääräinen säännelty kaasuhinta Uralin alueella, RUB/1000 m <sup>3</sup>	2 924	2 548	2 736	2 548
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille (CCS), tRUB/MW/kk*	168	174	152	160
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille (CSA), tRUB/MW/kk*	627	534	539	560
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	254	246	227	209
OAO Fortumin saavuttama sähkönhinta, EUR/MWh	30,9	28,9	30,6	29,2

\*Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemttomat seisokit, huollot ja oma kulutus

Joulukuussa 2012 Fortumin venäläisen tytäryhtiö OAO Fortumin osakkeet poistettiin Moskovan pörssin kaupankäynnistä. OAO "TGK-10" (OAO Fortum) osakkeet poistettiin Moskovan pörssin B-listalta jo vuonna 2008, ja siitä lähtien osakkeet olivat olleet listaamattomien osakkeiden listalla. Vuodesta 2008 lähtien yli 90 % OAO Fortumin osakkeista oli ollut Fortumin omistuksessa.

## Tammi-joulukuu

Vuonna 2012 Russia-divisioona myi sähköä 23,3 (20,2) TWh. Samaan aikaan lämmönmyynti oli yhteensä 26,4 (26,7) TWh.

Russia-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli vuonna 2012 68 (74) miljoonaa euroa. Uusien yksiköiden positiivinen vaikutus oli noin 87 (51) miljoonaa euroa. Vuoden 2011 vertailuluku sisältää 34 miljoonan euron varauksen purkamisen. Vanhan kapasiteetin pienempien kapasiteettimaksujen ja volyymien vaikutus oli negatiivinen. Vanhan kapasiteetin alentuneet kapasiteettimaksut ja kaasunhinnan nousu, joka ylitti sähkön- ja lämmönhinnan nousun, vaikuttivat negatiivisesti.

Liikevoitto oli 79 (74) miljoonaa euroa vuonna 2012. Se sisältää 11 miljoonan euron voiton, joka liittyy lämpöverkkojärjestelmän myyntiin (Liite 4).

Fortum on sitoutunut 2,5 miljardin euron investointiohjelmaan Venäjällä, ja aikataulun mukaan ohjelman viimeiset yksiköt otetaan käyttöön vuonna 2014. Investointiohjelman loppuosan arvo on joulukuun 2012 lopun valuuttakursseilla laskettuna arviolta noin 540 miljoonaa euroa. Investointiohjelma sisältää yhteensä kahdeksan uutta voimalaitosyksikköä, joista kolme ensimmäistä otettiin käyttöön vuonna 2011.

Fortumin investointiohjelman suurimpien uusien yksiköiden käyttöönottoa Njaganissa lykättiin toistamiseen hieman vuoden 2012 toisella neljänneksellä. Fortum on panostanut vahvasti viivästymisen syiden selvittämiseen ja arvioi, että Nyagan 1 otetaan käyttöön vuoden 2013 ensimmäisen neljänneksen aikana ja Nyagan 2 vuoden 2013 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana rakentamisessa tapahtuneiden viivästysten vuoksi. Tämä ei vaikuta investointiohjelman kokonaisaikatauluun tai sen taloudellisiin tavoitteisiin. Fortum teki vuonna 2008 varauksen mahdollisista viivästymisistä aiheutuvia sakkvoja varten. Urakoitsijan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan Fortum saa asianmukaisen korvauksen urakoitsijan viivästymisistä johtuvista vahingoista.

Fortum ilmoitti vuoden 2012 toisella neljänneksellä rakentavansa Venäjän investointiohjelmansa kaksi viimeistä yksikköä Tšeljabinskiin. Alun perin yksiköt oli tarkoitus rakentaa Tjumenin alueelle. Uudet yksiköt rakennetaan Chelyabinsk GRES -laitokselle. Viimeiset uudet yksiköt CSA-sopimuksen piirissä arvioidaan otettavan käyttöön vuoden 2014 lopulla. Lisäksi voimalaitoksen nykyinen laitteisto uudistetaan ja tehoa korotetaan.

Vuoden 2012 lopulla Russia-divisioonan sähköntuotantokapasiteetti oli yhteensä 3 404 (3 404) MW ja lämmöntuotantokapasiteetti oli 13 396 (14 107) MW.

## Electricity Solutions and Distribution

*Divisioona vastaa Fortumin sähkön vähittäismyynnistä sekä sähkönsiirrosta ja muodostuu kahdesta liiketoiminta-alueesta: Distribution ja Electricity Sales.*

### Distribution

*Fortum omistaa ja käyttää jakelu- ja alueverkoja sekä siirtää sähköä kaikkiaan noin 1,6 miljoonalle asiakkaalle Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa.*

Milj. euroa	IV/12	IV/11	2012	2011
Liikevaihto	314	244	1 070	973
– jakeluverkot	250	190	877	809
– alueverkot	33	26	125	96
– muu myynti	31	28	68	68
Liikevoitto	103	41	328	478
Vertailukelpoinen liikevoitto	101	49	317	295
Vertailukelpoinen EBITDA	157	97	526	482
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 911	3 589
Sidotun pääoman tuotto, %			9,0	13,7
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			8,7	8,6
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	117	120	324	289
Henkilöstön lukumäärä			870	898

### Loka–joulukuu

Vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 7,8 (7,0) TWh ja 4,7 (4,4) TWh. Korkeammat volyymit johtuivat kylmemmästä säästä joulukuussa 2012 verrattuna samaan kuukauteen 2011.

Distribution-liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto oli 101 (49) miljoonaa euroa. Vertailuvuoden tulosta rasitti 57 miljoonan euron varaus, joka kirjattiin tuhoisan Tapani-myrskyn aiheuttamien vahinkojen kattamiseksi.

Liikevoitto oli vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä 103 (41) miljoonaa euroa.

### Tammi–joulukuu

Vuonna 2012 jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 26,6 (26,1) TWh ja 17,3 (16,7) TWh.

Distribution-liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto oli 317 (295) miljoonaa euroa. Vuoden 2011 tulos sisältää 57 miljoonan euron varauksen. Kun tämä otetaan huomioon, vertailukelpoinen liikevoitto laski vuositasolla. Tuloksen heikentyminen johtui lähinnä lämpimämmästä säästä alkuvuonna 2012, sähköverkon siirtoprojektien ajoituksesta sekä ennakoitua korkeammista viankorjauskustannuksista ja asiakaskorvauksista liittyen loppuvuoden 2011 myrskyyn. Myös sähköverkon luotettavuuden parantamiseen liittyvät kustannukset vaikuttivat tulokseen negatiivisesti.

Vuonna 2012 liikevoitto oli 328 (478) miljoonaa euroa. Vertailuvuoden 2011 liikevoitto sisältää 192 miljoonan euron voiton, joka liittyy Fingrid Oyj:n osakkeiden myyntiin.



Tuntipohjaisen sähkökulutuksen etämittauksen käyttöönotto edistyi Suomessa; vuoden 2012 loppuun mennessä uusi mittari oli asennettu noin 434 000 sähköverkkoasiakkaalle (160 000 vuoden 2011 lopussa). Yhteensä 620 000 asiakasta saa uuden mittarin vuoden 2013 loppuun mennessä, ja jo vuoden 2012 loppuun mennessä 365 000 sähköverkkoasiakasta oli tuntimittausjärjestelmän piirissä. Uuden tuntimittausjärjestelmän etuja ovat muun muassa ajantasaiseen sähkönkäyttöön perustuva laskutus ja parempi sähkökulutuksen hallinta. Suomen uusi tuntipohjaista sähkömittausta koskeva lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2014.

Ruotsin parlamentti hyväksyi kesäkuun puolivälissä 2012 hallituksen uuden lakiesityksen, joka koskee kotitalouksien sähkön tuntimittausjärjestelmää. Lain mukaan sähköverkkoyhtiöiden on pystyttävä tarjoamaan tuntimittausjärjestelmä niille asiakkaille, jotka ovat solmineet tuntimittaukseen pohjautuvan sähkösopimuksen. Laki astui voimaan 1.10.2012. Tavoite on, että kaikki kotitalousasiakkaat ovat tuntimittausjärjestelmän piirissä vuoden 2015 loppuun mennessä.

Uusi sähkönsiirron tuottoa säätelevä valvontamalli astui voimaan sekä Suomessa että Ruotsissa 1.1.2012. Suomessa Energiamarkkinavirasto (EMV) esitti joitakin muutoksia regulaatiomallin kolmanteen valvontajaksoon (2012–2015). Toimiala piti joitakin muutoksia kohtuuttomina ja valitti uudesta mallista markkinaoikeuteen. Markkinaoikeuden päätös annettiin joulukuussa 2012, ja siinä vaadittiin, että valvontamallin sanktioihin tulee asettaa suurten myrskyjen aiheuttamien vahinkojen varalta vuotuinen maksimimäärä.

Ruotsissa energiamarkkinaviranomainen Energimarknadsinspektionen (EI) esitti uuden regulaatiomallin, jossa ensimmäinen valvontajakso olisi 2012–2015. Uuden mallin myötä Ruotsi siirtyi ex-ante-malliin, jossa EI päättää neljän vuoden tuoton etukäteen. Uusi malli sisältää muun muassa siirtymäsäännön, josta Fortum ja noin puolet Ruotsin verkkoyhtiöistä arvioi puuttuvan lainmukaisen perustan. Verkkoyhtiöt ovat tämän vuoksi valittaneet uudesta regulaatiomallista. Syksyn aikana EI suostui tiettyihin muutoksiin. Valitusprosessi jatkuu.

Sähkönsiirto jakeluverkoissa, TWh	IV/12	IV/11	2012	2011
Ruotsi	4,2	3,9	14,4	14,2
Suomi	2,8	2,5	9,8	9,5
Norja	0,8	0,6	2,4	2,3
Viro	0,0	0,0	0,0	0,1
Yhteensä	7,8	7,0	26,6	26,1

Sähkönjakeluasiakkaiden määrä alueittain, tuhansia	31.12.2012	31.12.2011
Ruotsi	898	893
Suomi	633	627
Norja	102	101
Viro	0	24
Yhteensä	1633	1645

## Electricity Sales

*Electricity Sales vastaa sähkön vähittäismyynnistä 1,2 miljoonalle kotitalousasiakkaalle. Se on Pohjoismaiden johtava ympäristömerkityn ja hiilidioksidipäästöttömän sähkön myyjä. Electricity Sales ostaa sähkönsä pohjoismaisesta sähköpörssistä.*

Milj. euroa	IV/12	IV/11	2012	2011
Liikevaihto	221	205	722	900
- sähkönmyynti	214	199	697	879
- muu myynti	7	6	25	21
Liikevoitto	5	-6	38	3
Vertailukelpoinen liikevoitto	9	2	38	27
Vertailukelpoinen EBITDA	9	3	39	29
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			59	11
Sidotun pääoman tuotto, %			118,0	4,2
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			148,4	33,5
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	1	1	1	5
Henkilöstön lukumäärä			509	519

### Loka-joulukuu

Vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä liiketoiminta-alueen sähkönmyynti oli yhteensä 4,0 (3,6) TWh. Korkeampi myynti johtui kylmemmästä säästä sekä laajemmasta asiakaskunnasta kuin vertailukaudella 2011.

Electricity Salesin vertailukelpoinen liikevoitto oli neljännellä neljänneksellä 2012 yhteensä 9 (2) miljoonaa euroa. Markkinaolosuhteet olivat suotuisat ja asiakaskunnan laajentamiseen tähtäävät toimenpiteet onnistuneita.

Liikevoitto oli 5 (-6) miljoonaa euroa. Siihen vaikuttivat kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitokäytäntö (Liite 4).

### Tammi-joulukuu

Vuonna 2012 liiketoiminta-alueen sähkönmyynti oli yhteensä 13,0 (14,4) TWh. Myyntiä laski yritysasiakassegmentin uudelleenjärjestely, joka on nyt saatettu päätökseen, mutta oli vielä kesken vuoden 2011 kolmannen neljänneksen loppuun asti. Tämän lisäksi vuonna 2012 lanseerattiin menestyksekkäästi älykkäitä sähköratkaisuja ja palveluita.

Electricity Salesin vertailukelpoinen liikevoitto oli tammi-syyskuussa 2012 yhteensä 38 (27) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 38 (3) miljoonaa euroa. Siihen vaikuttivat kertaluonteiset erät ja pääasiassa johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitokäytäntö (Liite 4).

## Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin olivat vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä 632 (520) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yritysostoja olivat 621 (509) miljoonaa euroa.

Vuonna 2012 investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin olivat 1 574 (1 482) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yritysostoja olivat 1 558 (1 408) miljoonaa euroa.

Fortum suunnittelee ottavansa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Tyyppi	Sähkötuo- tantom- kapasiteetti MW	Lämmöntuo- tantom- kapasiteetti MW	Toimitus alkaa*
<b>Power</b>				
Vesivoimalaitosten perusparannus	Vesivoima	10		2013
Blaiken, Ruotsi	Tuulivoima	30		2013
<b>Heat</b>				
Klaipeda, Liettua	Jäte (CHP)	20	60	Q1 2013
Järvenpää, Suomi	Biopolttoaine (CHP)	23	63	Q2 2013
Jelgava, Latvia	Biopolttoaine (CHP)	23	45	Q3 2013
Brista, Ruotsi	Jäte (CHP)	20	57	Q4 2013
<b>Russia**</b>				
Nyagan 1	Kaasu (CCGT)	418		Q1 2013
Nyagan 2	Kaasu (CCGT)	418		1H 2013
Nyagan 3	Kaasu (CCGT)	418		2H 2013
Chelyabinsk	Kaasu (CCGT)	248		2H 2014
Chelyabinsk	Kaasu (CCGT)	248		2H 2014

\*) Kaupallisen käytön aloitus, jota edeltävät testikäytöt, lupamenettelyt jne.

\*\*) Kapasiteettimaksujen aloitus, jota edeltävät testikäytöt, lupamenettelyt jne.

## Power

Fortum saattoi vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä päätökseen pienvesivoimalaitosten myynnin Suomessa. Kauppojen myyntivoitto oli 47 miljoonaa euroa, ja se kirjattiin Power-divisioonan ensimmäisen neljänneksen tulokseen. Neljännellä neljänneksellä Ruotsin pienvesivoimalaitosten myynnit saatiin pääasiassa päätökseen. Näiden myyntien tulosvaikutus oli vähäinen.

Fortum osallistuu TVO-omistusosuutensa (Teollisuuden Voima Oyj) kautta Olkiluoto 3:n 1 600 MW:n ydinvoimalaitosyksikön rakentamiseen Suomessa. AREVA-Siemens-konsortiolta saatujen tietojen perusteella TVO arvioi, että Olkiluoto 3-ydinvoimalaitosyksikkö ei valmistu säännölliseen sähkötuo-  
tantom-  
kapasiteetti MW

toimintuotantom-  
kapasiteetti MW

Syyskuussa TVO toimitti kanteen ja vastineen kansainvälisen kauppakamarin sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä koskien Olkiluoto 3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. Kanteen rahamääräinen arvio TVO:n kustannuksista ja menetyksistä on noin 1,8 miljardia euroa. (Liite 20).

TVO:n Olkiluodon ydinvoimalaitoksen tehoa korotettiin ja turvallisuutta parannettiin vuosina 2010–2012. Sähkötuo-  
tantom-  
kapasiteetti kasvoi Olkiluoto 1 ja 2 -yksiköissä noin 20 MW yksikköä kohti. Tämän lisäksi TVO on aloittanut Olkiluodon neljännen ydinvoimalaitosyksikön kilpailu- ja suunnitteluvaiheen. Fortum osallistuu tähän vaiheeseen noin 77 miljoonalla eurolla. Vuoden 2012 loppuun mennessä TVO keräsi osakaslainoilla 50 miljoonaa euroa, josta Fortumin osuus on noin 13 miljoonaa euroa.

## Heat

Fortum sai tammikuussa päätökseen Fortum Energiaratkaisut Oy:n sekä Fortum Termost AS:n myynnin EQT Infrastructure Fundille. Kokonaiskauppahinta velat mukaan lukien oli noin 200 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 58 miljoonaa euroa. Fortum keskittyy strategiansa mukaisesti suuren mittakaavan kaukolämpöliiketoimintaan sekä CHP-tuotantoon.

Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:n (TSME) energiantuotanto alkoi 1.1.2012, kuten osapuolten kesken sovittiin loppuvuonna 2011. TSME on yhteisomisteinen yhtiö, joka keskittää Turun seudun energiantuotannon.

Fortum avasi helmikuussa Tukholmassa asiakkailleen mahdollisuuden myydä ylijäämälämpönsä Fortumin lämpöverkkoon markkinahintaan. Ensimmäinen sopimus allekirjoitettiin osana kokeiluhanketta kesäkuussa. Ensimmäiset asiakkaat voivat myydä ylijäämälämpönsä jo vuoden 2013 aikana. Tavoitteena on, että kaikki asiakkaat voivat halutessaan myydä ylijäämälämpönsä verkkoon vuodesta 2014 alkaen.

Maaliskuussa 2012 Fortum päätti investoida 20 miljoonaa euroa uuden teknologian kaupallistamiseen rakentamalla pyrolyysitekniologiaa hyödyntävän bio-öljylaitoksen Joensuun voimalaitoksen yhteyteen. Kokonaisinvestoinnin arvo on noin 30 miljoonaa euroa. Fortum on saanut hankkeelle työ- ja elinkeinoministeriöltä uuden teknologian investointitukea 8,1 miljoonaa euroa.

Huhtikuussa Fortum aloitti biopolttoaineita hyödyntävän CHP-laitoksen rakentamisen Jelgavassa, Latviassa. Laitos on kokoluokassaan maan ensimmäinen. Myös koko Baltian ensimmäisen jätettä hyödyntävän CHP-laitoksen rakentaminen on jatkunut Klaipedassa, Liettuassa suunnitellusti.

Lämpöverkon uudistamista jatkettiin Puolassa vuonna 2012, ja samalla laitosten tehoa korotettiin. Tavoitteena on parantaa tehokkuutta ja lisätä biopolttoaineiden käyttöä. Puolan Czeszochovan CHP-laitoksessa biopolttoaineiden käyttö on kasvanut vuonna 2012: pitkän aikavälin tavoitteena on nostaa biopolttoaineiden osuus 25 %:sta 35 %:iin.

Suomessa kehitetään kaukolämmön uusia tuotteita, ja kolmannella neljänneksellä markkinoille tuli kaksi uutta testituotetta.

Neljän CHP-laitoksen rakennustyöt edistyvät suunnitelmien mukaisesti Ruotsissa, Suomessa, Latviassa ja Liettuassa. Uuden biopolttoainesiilon sekä kuljetusjärjestelmän rakentaminen on aloitettu Tukholmassa. Hanke päättyy aikataulun mukaisesti vuoden 2013 lopussa ja toiminnan testaus aloitetaan vuoden 2014 alussa. Investointi nostaa biopolttoaineen osuutta lämmitysjärjestelmässä ja vähentää hiilidioksidipäästöjä 50 000 tonnilla vuosittain.

Fortum sopi joulukuussa 2012, että se myy Naantalin voimalaitoksen omistavan Fortum Heat Naantali Oy:n osakkeet yhteisomisteiselle Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:lle (TSME). Järjestelyä koskeva aiesopimus solmittiin joulukuussa 2010. Kauppa astui voimaan 31.12.2012. Fortum kirjasi kaupasta noin 21 miljoonan euron myyntivoiton Heat-divisioonan neljännen neljänneksen tulokseen. Kaupan nettovaikutus kassavirtaan oli noin 50 miljoonaa euroa. Fortumin omistusosuus TSME:stä on noin 49,5% (Liite 6).

Joulukuussa Fortumin yhdessä Tukholman kaupungin kanssa omistama tytäryhtiö Fortum Värme päätti investoida uuteen biopolttoaineita hyödyntävään CHP-laitokseen Tukholman Värtanilla. Investoinnin arvo on noin 500 miljoonaa euroa ja laitoksen oletetaan valmistuvan tuotantokäyttöön vuonna 2016.

## Russia

Kesäkuussa Fortum myi Surgutissa Venäjällä sijaitsevan lämpöverkkojärjestelmänsä kaupungin sähkö- ja lämpöverkkoyhtiölle, Surgut City Grid LLC:lle. Fortumilla ei ole Surgutissa omaa CHP-tuotantoa. Lisäksi Surgut sijaitsee kaukana Fortumin venäläisen tytäryhtiön OAO Fortumin muista toiminnoista. Kauppa saatettiin päätökseen 30.6.2012, ja siitä kirjattiin 11 miljoonan euron myyntivoitto.

Lisäksi Fortum ilmoitti rakentavansa Venäjän investointiohjelmansa kaksi viimeistä 250 MW:n yksikköä Tšeljabinskiin Uralille. Alun perin yksiköt oli tarkoitus rakentaa Tjumenin alueelle Länsi-Siperiaan. Yksiköt kuuluvat vuonna 2008 solmitun investointivelvoitesopimuksen piiriin. Fortum on saanut siirrolle Venäjän hallituksen lopullisen hyväksynnän. Uudet yksiköt rakennetaan Chelyabinsk GRES -laitokselle. Lisäksi voimalaitoksen nykyinen laitteisto uudistetaan ja tehoa korotetaan.

## Distribution

Fortumin ja Imatran Seudun Sähkön 20.12.2011 allekirjoittaman sopimuksen mukaisesti Imatran Seudun Sähkö osti Fortumin Virossa sijaitsevan tytäryhtiön, Fortum Elekterin. Samalla Fortum luopui osuudestaan Imatran Seudun Sähkö Oy:ssä. Kauppa saatettiin päätökseen tammikuun 2012 alussa.

## Electricity Sales

Fortum myi 18,7 %:n osuutensa ruotsalaisesta sähkön vähittäismyyntiyhtiöstä, Dala Kraftista, energiayhtiö Jämtkraft AB:lle. Kauppa tehtiin 21.9.2012 ja sillä ei ollut merkittävää tulosvaikutusta Fortumille. Fortum kirjasi kaupasta syntyvän myyntivoiton Electricity Solutions and Distribution - divisioonan vuoden 2012 kolmannen neljänneksen tulokseen.

---

## Osakkeet ja osakepääoma

Fortum Oyj:n osake on noteerattu Helsingin pörssissä (NASDAQ OMX Helsinki). Vuonna 2012 Fortum Oyj:n osakkeiden vaihto Helsingin pörssissä oli yhteensä 494,8 (524,9) miljoonaa osaketta, arvoltaan 7 749 miljoonaa euroa. Fortumin osakkeen korkein noteeraus jakson aikana oli 19,36 euroa ja alin 12,81 euroa. Vaihdoilla painotettu keskiarvo oli 15,65 euroa. Vuoden 2012 viimeisen pörssipäivän päätöskurssi oli 14,15 (16,49) euroa. Fortumin markkina-arvo viimeisen neljänneksen viimeisen pörssipäivän päätöskurssin mukaan laskettuna oli 12 570 miljoonaa euroa.

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla – esimerkiksi Boat-, BATS-, Chi-X- ja Turquoise-markkinoilla – sekä OTC-markkinoilla. Vuonna 2012 noin 55 % osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin NASDAQ OMX:ssä.

Vuoden 2012 lopussa Fortum Oyj:n osakepääoma oli 3 046 185 953 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 888 367 045 kappaletta. Fortum Oyj ei omistanut omia osakkeitaan. Rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli 124 475. Suomen valtion omistusosuus Fortumista oli neljänneksen lopussa 50,8 %. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien osuus neljänneksen lopussa oli 25,4 %.

Fortumin hallituksella ei ole yhtiökokouksen myöntämiä käyttämättömiä valtuuksia vaihtovelkakirjojen, optiolainojen tai uusien osakkeiden liikkeeseen laskemiseksi.

---

## Konsernin henkilöstö

Fortumin toiminta on keskittynyt pääasiassa Pohjoismaihin, Venäjälle, Puolaan ja Baltiaan. Vuoden 2012 lopussa henkilöstön kokonaismäärä oli 10 371 (10 780).

Vuoden 2012 lopussa Power-divisioonassa oli 1 846 (1847) työntekijää, Heat-divisioonassa 2 212 (2 504), Russia-divisioonassa 4 253 (4 379), Distributionissa 870 (898) ja Electricity Salesissa 509 (519). Muun henkilöstön määrä oli 681 (633).

---

## Tutkimus ja kehitys

Kestävä kehitys on keskeinen osa Fortumin strategiaa. Fortumin tutkimus- ja kehitystoiminta (T&K) edistää ympäristömyönteisten energiaratkaisujen toteuttamista. Investoinnit uusiutuvan energiantuotannon kehittämiseen, kuten aalto- ja aurinkoenergiaan, ovat olennainen osa Fortumin strategian toteutumista.

Vuoden 2012 aikana Fortum päätti investoida uuden teknologian kaupallistamiseen rakentamalla bioöljylaitoksen Joensuun voimalaitoksen yhteyteen. Integroitu, nopeapyrolyysiteknologiaan perustuva bioöljylaitos on teollisessa mittakaavassa ensimmäinen laatuaan koko maailmassa. Uuden teknologian kehittäminen ja konseptointi on tehty yhteistyössä Fortumin, Metson, UPM:n ja VTT:n kanssa (osana TEKESin Biorefine-ohjelmaa). Joensuun CHP-laitokseen integroitava bioöljylaitos tuottaa sähkön ja kaukolämmön lisäksi tulevaisuudessa 50 000 tonnia bioöljyä vuosittain. Bioöljyn raaka-aineena käytetään metsähaketta sekä muuta puubiomassaa.

Tämän lisäksi Fortum tukee Lappeenrannan teknillisen yliopiston uutta aurinkotalousprofessuuri-hanketta. Professuuri on tutkimusalallaan ensimmäinen Suomessa, ja se vahvistaa Lappeenrannan teknillisen yliopiston sähkö-, energia- ja ympäristötekniikan opetustarjontaa.

Fortumin raportoi tutkimus- ja kehitysmenot vuositasona. Vuonna 2012 Fortumin T&K-menot olivat 41 miljoonaa euroa (38 miljoonaa vuonna 2011) eli 0,7 % liikevaihdosta (0,6 % vuonna 2011).

---

## Kestävä kehitys

Fortum pyrkii ottamaan huomioon liiketoiminnassaan tasapainoisesti taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun. Kestävän kehityksen ohjelma määrittelee konsernitason, toimintaa ohjaavat tavoitteet ja niiden seurannassa käytettävät avainmittarit. Niiden perusteella divisioonat ovat asettaneet omat divisioonatason tavoitteensa ja mittarinsa sekä määritelleet toimenpiteet, joilla tavoitteet saavutetaan.

Yhtiö on listattuna maailmanlaajuisessa Dow Jones Sustainability World -indeksissä ja on indeksin ainoa pohjoismainen sähkö- ja lämpöyhtiö. Fortum on listattu myös Global Carbon Disclosure Leadership -indeksissä, STOXX Global ESG Leaders -indekseissä sekä NASDAQ OMX:n ja GES Investment Servicen uudessa OMX GES Sustainability Finland -indeksissä.

## Taloudellinen vastuu

Taloudellisen vastuun keskeisiä tekijöitä ovat kilpailukyky, taloudellinen menestys ja markkinaehtoinen tuotanto. Tavoitteena on luoda pitkällä aikavälillä taloudellista arvoa, kannattavaa kasvua ja lisäarvoa osakkeenomistajille, asiakkaille, työntekijöille, tavarantoimittajille sekä muille avainsidosryhmille yhtiön toiminta-alueilla. Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum mittaa taloudellista menestystään tunnusluvuilla, joita ovat sijoitetun pääoman tuotto (tavoite: 12 %), oman pääoman tuotto (tavoite: 14 %) ja pääomarakenne (tavoite: vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate eli EBITDA noin 3). Lisäksi Fortum käyttää GRI:n (Global Reporting Initiative) G3.1 -indikaattoreita soveltuvin osin taloudellisesta vastuusta raportointiin.

## Ympäristövastuu

Ilmastonmuutoksen hillitseminen, luonnonvarojen tehokas käyttö sekä energiantuotannon, jakelun ja toimitusketjun ympäristövaikutusten hallinta ovat keskeinen osa Fortumin ympäristövastuuta. Yhtiön osaaminen CO<sub>2</sub>-päästöttömässä vesi- ja ydinvoimatuotannossa sekä energiatehokkaassa CHP-tuotannossa korostuvat ympäristövastuun alueella. Fortumin konsernitason ympäristötavoitteet liittyvät hiilidioksidipäästöihin, energiatehokkuuteen ja ympäristösertifikaatteihin. Lisäksi divisioonat ovat määrittäneet oman toimintansa ympäristötavoitteet. Ympäristötavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla.

Fortumin ilmastotavoitteet seuraavalle viidelle vuodelle ovat: sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt EU:n alueella alle 80 grammaa kilowattitunnilta (g/kWh) ja kokonaisenergiatuotannon (sähkö ja lämpö) hiilidioksidin ominaispäästöt alle 200 g/kWh kattaen kaikki toimintamaat. Molemmat tavoitteet on laskettu viiden vuoden keskiarvona.

Joulukuun 2012 lopussa sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöjen viiden vuoden keskiarvo EU:n alueella oli 60 g/kWh ja kokonaisenergiatuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt olivat 179 g/kWh. Molemmat olivat tavoitetasoa parempia tuloksia. Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt tammi–joulukuussa 2012 olivat 20,7 (23,5) miljoonaa tonnia (Mt), josta 4,8 (8,0) Mt kuului EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piiriin.

Vuonna 2012 Fortumin sähköntuotannosta 68 % (65 %) oli hiilidioksidipäästötöntä. Fortumin tuotannosta EU:n alueella 93 % (85 %) oli hiilidioksidipäästötöntä. Hiilidioksidipäästöttömän sähkön osuuden kasvu johtuu pääasiassa siitä, että vuonna 2012 hiililauhdevoimaa on tuotettu Inkoon ja Meri-Porin voimalaitoksilla hyvin vähän.

Polttoaineen käytön tehokkuus viiden vuoden keskiarvona oli 67 %, kun tavoite on >70 %. Vuoden 2012 lopussa yhteensä 95 % Fortumin toiminnoista EU:n alueella oli ISO 14001 -ympäristösertifioituja.

Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt (miljoonaa tonnia, Mt)	IV/12	IV/11	2012	2011
Kokonaispäästöt	6,2	6,1	20,7	23,5
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	1,7	1,8	4,8	8,0
Myönnetyt päästöoikeudet			6,6	6,8
Päästöt Venäjällä	4,5	4,3	15,6	14,7

Fortumin sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt (g/kWh)	IV/12	IV/11	2012	2011
Kokonaispäästöt	165	161	171	192
Päästöt EU:ssa	51	53	42	88
Päästöt Venäjällä	490	541	516	483

## Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisen vastuun osa-alueella Fortumin innovaatiot sekä vähäpäästöisen sähkön ja lämmön toimitusvarmuus tukevat yhteiskunnan kehittämistä ja lisäävät hyvinvointia. Painotamme hyvänä yrityskansalaisena toimimista sekä turvallisten työolojen varmistamista kaikissa Fortumin toimipaikoissa työskenteleville työntekijöille ja urakoitsijoille. Työturvallisuudelle on asetettu konserninlaajuiset tavoitteet. ISO 14001 -sertifiointin lisäksi tavoitteena on OHSAS 18001 -sertifiointi kaikille operatiivisten toimintojen johtamisjärjestelmille. Vuoden 2012 aikana omien työntekijöiden poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus (LWIF) pysyi hyvällä tasolla ja oli 1,5 (1,6). Venäjällä tapahtui huhtikuussa valitettava urakoitsijan kuolemaan johtanut onnettomuus rakennustyömaalla. Fortumin turvallisuustavoite työntekijöiden poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuudeksi on vähemmän kuin 1 miljoonaa työtuntia kohti omalle henkilöstölle. Tämä kuvastaa konsernin nollatoleranssia tapaturmille.

Fortum harjoittaa liiketoimintaa liikekumppaneiden kanssa, jotka toimivat vastuullisesti ja noudattavat sekä Fortumin Toimintaohjetta (Code of Conduct) että Fortumin Toimintaohjetta palvelun- ja tavarantoimittajille (Supplier Code of Conduct). Tammi–joulukuun aikana Fortum suoritti kahdeksan toimittaja-auditointia. Vuoden 2012 alkupuolella Fortum liittyi Better Coal Initiative -järjestöön, jonka tavoitteena on vastuullisen toiminnan jatkuva parantaminen hiilen hankintaketjussa.



---

## Muutoksia Fortumin johtoryhmässä

Fortumin uudeksi talousjohtajaksi (CFO) valittiin valtiotieteiden maisteri Markus Rauramo (43). Hän on Fortumin johtoryhmän jäsen ja raportoi Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuulalle. Markus Rauramo siirtyi Fortumiin Stora Ensosta, missä hän on toiminut useissa johtotehtävissä vuodesta 1993, viimeksi talousjohtajana. Markus Rauramo aloitti Fortumissa elokuussa 2012 ja talousjohtajana 1.9.2012.

Fortumin pitkäaikainen talousjohtaja Juha Laaksonen siirtyy työsopimuksensa mukaisesti eläkkeelle vuoden 2013 tammikuussa.

KTM Helena Aatinen on nimitetty Fortumin viestintäjohtajaksi ja yhtiön johtoryhmän jäseneksi. Hän on raportoinut toimitusjohtaja Tapio Kuulalle 1.11.2012 lähtien.

Konsernin johtoryhmän jäsen ja konsernin viestinnästä, yhteiskuntasuhteista ja kestävästä kehityksestä vastannut Anne Brunila aloitti Fortumissa syyskuussa 2009. Hän jättää tehtävänsä omasta pyynnöstään. Anne Brunila jatkaa sovituissa kehitystehtävissä kevääseen 2013 ja raportoi toimitusjohtaja Tapio Kuulalle. Muutos astui voimaan 1.11.2012.

---

## Yhtiökokous 2012

Fortum Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 11.4.2012. Yhtiökokous vahvisti emoyhtiön ja konsernin vuoden 2011 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden Fortumin hallintoneuvoston jäsenille 1.1.–4.4.2011 väliseltä ajalta sekä hallitukselle ja toimitusjohtajalle koko vuodelta 2011.

Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2011 maksetaan osinkoa 1,00 euroa osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 16.4.2012, ja osinko maksettiin 23.4.2012.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi seitsemän. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Sari Baldauf, hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Christian Ramm-Schmidt ja hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Ilona Ervasti-Vaintola ja Joshua Larson. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin Kim Ignatius.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten palkkiot seuraavasti: puheenjohtaja 75 000 euroa/vuosi, varapuheenjohtaja 57 000 euroa/vuosi ja hallituksen jäsenet 40 000 euroa/vuosi. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimivalle jäsenelle maksetaan 57 000 euroa/vuosi siinä tapauksessa, että hän ei samalla toimi hallituksen puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana. Lisäksi hallituksen ja sen valiokuntien kokouksista maksetaan 600 euron palkkio. Kokouspalkkio maksetaan kaksinkertaisena Suomen ulkopuolella Euroopassa asuville hallituksen jäsenille ja kolminkertaisena Euroopan ulkopuolella asuville hallituksen jäsenille. Hallituksen jäsenten matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Yhtiökokous päätti asettaa nimitystoimikunnan valmistelemaan hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle. Nimitystoimikuntaan valitaan kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajat, ja toimikuntaan kuuluu lisäksi asiantuntijajäsenenä hallituksen puheenjohtaja. Nimitystoimikunnan koollekutsujana toimii hallituksen puheenjohtaja, ja valiokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Nimitystoimikunnan tulee antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän helmikuun 1. päivänä.

Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin uudelleen KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy. Yhtiökokous päätti maksaa tilintarkastajalle palkkiota yhtiön hyväksymän laskun mukaan.



---

## Tapauksia katsauskauden jälkeen

Fortum ilmoitti 31.1.2013 käynnistävänsä sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtojen selvittämisen tavoitteenaan kasvaa strategiansa mukaisesti vähäpäästöisessä sähköntuotannossa, energiatehokkaassa sähkön ja lämmön yhteistuotannossa sekä myynnissä. Nyt käynnistetyllä selvityksellä ei ole vaikutusta Fortumin sähkönjakeluasiakkaisiin, eikä tarkastelu koske lainkaan yhtiön sähköntuotantoliiketoimintaa. Fortum arvioi saattavansa tarkastelun päätökseen vuoden 2013 kuluessa.

---

## Näkymät

### Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos on altis useille strategisille, poliittisille, taloudellisille ja operatiivisille riskeille. Fortumin tuloksen kannalta tärkein tekijä on sähkön tukkuhinta Pohjoismaissa. Tukkuhinnan kehityksen avaintekijöitä Pohjoismaissa ovat kysynnän ja tarjonnan tasapaino, polttoaineiden ja CO<sub>2</sub>-päästöoikeuksien hinnat sekä vesitilanne. Fortumin investointiohjelman valmistuminen Venäjällä on myös yksi yhtiön tuloskasvun avaintekijöistä johtuen kasvavasta tuotantokapasiteetista.

Maailmantalouden epävarmuuden jatkuminen ja epävakaa taloustilanne Euroopassa pitävät talouden kasvunäkymiä arvaamattomina. Yleinen talouden epävarmuus vaikuttaa raaka-aineiden ja CO<sub>2</sub>-päästöoikeuksien hintoihin. Tämä ja runsas vesitilanne Pohjoismaissa saattavat ylläpitää sähkön tukkuhinnan laskupainetta Pohjoismaissa lyhyellä aikavälillä. Venäjän liiketoiminnan osalta avaintekijöitä ovat kaukolämpömarkkinoiden sääntelyyn liittyvä kehitys sekä sähkön tukku- ja kapasiteettimarkkinoiden kehitys. Investointiohjelmaan liittyvät operatiiviset riskit ovat edelleen olemassa. Polttoaineiden hinnat ja voimalaitosten käytettävyyden vaikuttavat myös kannattavuuteen kaikilla alueilla. Lisäksi talouden turbulenssin seurauksena suuremmilla valuuttakurssivaihteluilla voi erityisesti Ruotsin kruunun ja Venäjän ruplan osalta olla sekä muunto- että transaktiovaikutuksia Fortumin tulokseen. Pohjoismaissa energiatoimialan lainsäädännöllinen ja verotuksellinen ympäristö on lisännyt sähköyhtiöiden riskejä.

### Pohjoismaiset markkinat

Makrotalouden epävarmuudesta huolimatta sähkön osuus kokonaisenergiankulutuksesta jatkaa kasvuaan. Fortum arvioi vuosittaisen sähkönkulutuksen kasvavan lähivuosina Pohjoismaissa keskimäärin 0,5 %, mutta lähimpien vuosien kasvuvauhti riippuu paljolti Euroopan ja etenkin Pohjoismaiden makrotalouden kehityksestä.

Neljännellä neljänneksellä 2012 öljyn ja hiilen hinta oli suhteellisen tasaista, kun taas CO<sub>2</sub>-päästöoikeuksien (EUA) hinnat heikentyivät selvästi. Sähkön termiinihinnat seuraavalle 12 kuukaudelle nousivat hieman Pohjoismaissa mutta laskivat Saksassa.

Tammikuun 2013 loppupuolella hiilen termiinihintaa (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2013 oli noin 92 Yhdysvaltain dollaria tonnilta ja hiilidioksidipäästöoikeuksien markkinahinta vuodelle 2013 noin 4 euroa hiilidioksiditonnia kohti.

Tammikuun 2013 loppupuolella sähkön termiinihintaa Nord Poolissa loppuvuodelle 2013 oli noin 37 euroa/MWh. Sähkön termiinihintaa vuodelle 2014 oli noin 36 euroa/MWh ja vuodelle 2015 noin 35 euroa/MWh. Saksassa sähkön termiinihintaa loppuvuodelle 2013 oli noin 41 euroa/MWh ja vuodelle 2014 noin 41 euroa/MWh.

Tammikuun 2013 loppupuolella Pohjoismaiden vesivarannot olivat keskimääräisellä tasolla ja 12 TWh alle vuoden 2012 vastaavan tason.

## Power

Fortumin Power-divisioonan pohjoismaiseen sähköhintaan vaikuttavat muun muassa suojausasteet, suojaushinta, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Mikäli sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia ei oteta huomioon, Power-divisioonan pohjoismaisen sähkön tukkumyyntihinnan 1 euron muutos megawattituntia kohti johtaa noin 45 miljoonan euron muutokseen Fortumin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Lisäksi Power-divisioonan vertailukelpoiseen liikevoittoon vaikuttaa mahdollinen lämpövoimatuotannon määrä ja siitä saatava tuotto.

Ruotsin ydinvoimalaitoksissa meneillään olevat monivuotiset investointiohjelmat parantavat turvallisuutta ja käytettävyttä sekä lisäävät nykyisten laitosten kapasiteettia. Investointiohjelmien toteuttaminen saattaa vaikuttaa käytettävyyteen. Investointiohjelmat vaikuttavat Fortumin ydinvoimaosakkuusyhtiöiltään ostaman sähkön hankintakustannuksiin lisäämällä poistoja ja rahoituskuluja.

Fukushiman onnettomuuden jälkeen koko Euroopassa on suoritettu turvallisuusselvityksiä. Maaliskuussa 2012 useissa Euroopan ydinvoimalaitoksissa, mukaan lukien Loviisan ydinvoimalaitos, on suoritettu niin sanottuja vertaisarviointeja osana turvallisuusselvitystä. Euroopan komissio jätti Eurooppa-neuvostolle kansallisten raporttien pohjalta laaditun kokonaisraportin lokakuussa 2012. Joitakin uusia turvallisuusvaatimuksia esitettiin jo keväällä suoritettujen ydinvoimalaitosten katselmuksen pohjalta. Vaadittavat parannukset voidaan toteuttaa ydinvoimalaitosten suunniteltujen vuotuisten investointiohjelmien puitteissa.

## Venäjä

Venäjän sähkön tukkumarkkinat vapautettiin vuoden 2011 alussa. Kaikki sähköntuotantoyhtiöt kuitenkin myyvät edelleen kotitalouksien ja eräiden kuluttajaryhmien (Pohjois-Kaukasia, Tuvan tasavalta, Burjatian tasavalta) kulutusta vastaavan osan sähköntuotannostaan ja kapasiteetistaan säännellyillä hinnoilla.

Kapasiteettimaksut hallituksen investointivelvoitesopimukseen kuulumattomalle kapasiteetille määräytyvät huutokaupalla (CCS – ”vanha kapasiteetti”). Vuotta 2013 koskeva kapasiteettihuutokauppa pidettiin vuoden 2012 lopussa. Suurin osa Fortumin voimalaitoksista tuli valituksi huutokaupassa, ja hinnat olivat lähellä vuoden 2012 hintatasoa. Noin 10 % (265 MW) vanhasta kapasiteetista jäi huutokaupan ulkopuolelle tiukentuneiden teknisten vähimmäisvaatimusten vuoksi. Tämä kapasiteetti saa kuitenkin markkinoiden keskimääräisen kapasiteettihinnan mukaisia kapasiteettimaksuja vuonna 2013.

Vuoden 2007 jälkeen investointivelvoitesopimusten (CSA – ”uusi kapasiteetti”) perusteella rakennetulle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan. Takuuhinnat on määritetty riittävän investointituoton varmistamiseksi.

OAO Fortumin uusi kapasiteetti (CSA) on tärkeä tuloskasvuun vaikuttava tekijä Venäjällä. Tuotantovolyymien kasvu tuo lisää myyntituloja, ja uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan myös huomattavasti korkeampia kapasiteettimaksuja kuin vanhalle kapasiteetille. Saatavat maksut vaihtelevat ajankohdan sekä voimalaitosten iän, koon, sijainnin, tyypin ja käytettävyyden mukaan. Uuden kapasiteetin tuotto on taattu kapasiteettimarkkinoita koskevien sääntöjen (Capacity Supply Agreement) mukaisesti. Viranomaisen tarkastelee tuottoja sähkömarkkinoilla kolmen ja kuuden vuoden kuluttua, ja on mahdollista, että myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja arvioidaan uudelleen. Uuden kapasiteetin kapasiteettimaksut voivat vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta.

Fortumin investointiohjelman suurimpien uusien yksiköiden käyttöönottoa Njaganissa lykättiin toistamiseen hieman vuoden 2012 toisella neljänneksellä. Fortum on panostanut vahvasti viivästymisen syiden selvittämiseen ja arvioi tällä hetkellä, että Nyagan 1 otetaan käyttöön vuoden 2013 ensimmäisen neljänneksen aikana ja Nyagan 2 vuoden 2013 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana rakentamisessa tapahtuneiden viivästysten vuoksi. Tämä ei vaikuta investointiohjelman kokonaisaikatauluun tai sen taloudellisiin tavoitteisiin. Fortum teki vuonna 2008 varauksen

mahdollisista viivästymisistä aiheutuvia sakkoja varten. Urakoitsijan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan Fortum saa asianmukaisen korvauksen vahingoista, jotka johtuvat urakoitsijan viivästymisistä.

Kesäkuussa Fortum ilmoitti rakentavansa Venäjän investointiohjelmansa kaksi viimeistä 250 MW:n yksikköä Tšeljabinskiin Uralille. Alun perin yksiköt oli tarkoitus rakentaa Tjumenin alueelle Länsi-Siperiaan. Yksiköt kuuluvat vuonna 2008 solmitun investointivelvoitesopimuksen piiriin. Uudet yksiköt rakennetaan Chelyabinsk GRES -laitokselle. Lisäksi voimalaitoksen nykyinen laitteisto uudistetaan ja tehoa korotetaan. Fortum suunnittelee ottavansa käyttöön 2,5 miljardin euron investointiohjelmansa viimeiset uudet voimalaitosyksiköt vuoden 2014 loppuun mennessä. Investointiohjelman loppuosan arvo on joulukuun 2012 lopun valuuttakursseilla laskettuna noin 540 miljoonaa euroa.

Meneillään olevan investointiohjelman valmistumisen jälkeen Fortumin tavoitteena on saavuttaa noin 500 miljoonan euron liikevoittotaso ja tuottaa positiivista taloudellista lisäarvoa Russia-divisioonassa.

Venäjällä on perustettu komissio kehittämään maan lämpömarkkinaa. Tärkeimmät asiat liittyvät lämpömarkkinan sääntelyyn, keskitettyyn kaukolämpöön ja yhteistuotannon tehokkuuteen.

Venäjän hallitus nostaa todennäköisesti kaasun hintoja 1.7.2013 alkaen; korotuksen arvioidaan olevan 15 %.

## **Tehostamisohjelma 2013–2014**

Fortum on käynnistänyt tehostamisohjelman ylläpitääkseen ja vahvistaakseen strategista joustavuuttaan sekä kilpailukykyään yhä haastavammassa liiketoimintaympäristössä. Ohjelmalla pyritään lisäksi varmistamaan yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen myös jatkossa.

Tavoitteena on vahvistaa yhtiön kassavirtaa yli miljardilla eurolla vuosina 2013–2014. Tämä toteutetaan vähentämällä käyttöomaisuusinvestointeja 250–350 miljoonalla eurolla, myymällä ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta noin 500 miljoonalla eurolla, vähentämällä toiminnan kiinteitä kuluja ja vapauttamalla käyttöpääomaa. Vuoden 2014 lopussa yhtiön kulutason, sisältäen kasvuprojektit, arvioidaan olevan noin 150 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2012.

Fortumin hallituksen päätös tarkastella sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtoja ei vaikuta tehostamisohjelman perusteisiin, joka jatkuu suunnitelmien mukaan.

## **Käyttöomaisuusinvestoinnit**

Fortum odottaa investointien olevan noin 1,1–1,4 miljardia euroa vuonna 2013 ja 0,9–1,1 miljardia euroa vuonna 2014. Luvut eivät sisällä mahdollisia yritysostoja. Vuosittaisten kunnossapitoinvestointien arvioidaan olevan vuonna 2013 noin 500–550 miljoonaa euroa eli hieman alle poistojen tason.

## **Verotus**

Fortumin vuoden 2013 veroasteeksi arvioidaan 19–21 %, kun osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta, verovapaita myyntivoittoja ja kertaluonteisia eriä ei oteta huomioon. Suomen yritysverokantaa laskettiin 26 %:sta 24,5 %:iin 1.1.2012. Ruotsissa yritysverokantaa laskettiin 26,3 %:sta 22 %:iin 1.1.2013 alkaen.

Ruotsissa on meneillään kiinteistöjen verotusarvojen päivitys vuodelle 2013. Tämän odotetaan valmistuvan vuoden 2013 puolivälissä. Päivitys tehdään kuuden vuoden välein.

Suomen hallitus ilmoitti maaliskuussa 2012, että niin sanottu windfall-vero otetaan käyttöön vuonna 2014.

## Suojaukset

Joulukuun 2012 lopussa noin 70 % Power-divisioonan arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu noin 45 euroon/MWh vuodeksi 2013. Vastaava luku kalenterivuodeksi 2014 oli noin 35 % noin 43 euroon/MWh.

Fortumin Power-divisioonan pohjoismainen suojaushinta ei sisällä lämpövoimatuotannon marginaalin suojausta. Suojausasteeseen eivät myöskään sisälly Fortumin hiililauhdevoiman fyysiset volyymit tai suojaukset eikä divisioonan sähköntuonti Venäjältä.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa johdannaisopimuksilla, suurimmaksi osaksi Nord Poolin termiineillä.

---

## Osingonjakoehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2012 olivat 4 561 649 150,11 euroa. Tilikauden päättymisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että Fortum Oyj jakaa vuodelta 2012 osinkoa 1,00 euroa osaketta kohti eli 30.1.2013 rekisteriin merkittyjen osakkeiden lukumäärän perusteella yhteensä 888 miljoonaa euroa. Osingon maksupäiväksi ehdotetaan 19.4. 2013

---

## Yhtiökokous 2013

Fortumin varsinainen yhtiökokous pidetään 9.4.2013 kello 14:00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

*Espoo, 30.1.2013  
Fortum Oyj  
Hallitus*

*Lisätietoja:  
Tapio Kuula, toimitusjohtaja, puh. +358 10 452 4112  
Markus Rauramo, talousjohtaja, puh. +358 10 452 1909*

*Fortumin sijoittajasuhteet, Sophie Jolly, +358 10 453 2552, Rauno Tiuhonen, +358 10 453 6150 ja Janna Haahtela +358 10 453 2538 / [investors@fortum.com](mailto:investors@fortum.com)*

Hallitus on hyväksynyt Fortumin tilinpäätöksen vuodelta 2012 ja tilintarkastajat ovat 30.1.2013 antaneet vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 2012. Tiivistetty osavuosikatsaus on laadittu EU:ssa hyväksytyn IAS 34, Osavuosikatsaukset-standardin mukaisesti.

Tulostiedotus vuonna 2013:

- Osavuositarkastus tammi–maaliskuulta julkaistaan 25.4.2013 noin klo 9.00
- Osavuositarkastus tammi–kesäkuulta julkaistaan 19.7.2013 noin klo 9.00
- Osavuositarkastus tammi–syyskuulta julkaistaan 23.10.2013 noin klo 9.00

Fortumin vuoden 2013 tilinpäätös ja toimintakertomus julkaistaan viimeistään viikolla 12.

Fortumin varsinainen yhtiökokous pidetään 9.4.2013, ja mahdolliset vuodelle 2013 suunnitellut osingonjakoon liittyvät päivämäärät ovat:

- Osingon irtoamispäivä 10.4.2013
- Osingonmaksun täsmäytyspäivä 12.4.2013
- Osingonmaksupäivä 19.4.2013

Jakelu:

NASDAQ OMX Helsinki  
Keskeiset tiedotusvälineet  
[www.fortum.fi](http://www.fortum.fi)

Osavuositarkastukseen liittyvää lisätietoa, mukaan lukien vuosineljänneksitaulukot, on Fortumin verkkosivuilla osoitteessa [www.fortum.com/sijoittajat](http://www.fortum.com/sijoittajat).

## Osavuositarkastuksen taulukot

	Sivu
Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	30
Lyhennetty konsernin tase	32
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	33
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	34
Nettovelan muutokset ja tunnusluvut	36
Konsernin lyhennetyn osavuositarkastuksen liitetiedot	37
Tunnuslukujen laskentakaavat	50
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	52
Tuotanto- ja myyntivolyymit	53

## Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	IV/2012	IV/2011	2012	2011
<b>Liikevaihto</b>	4	1 834	1 667	6 159	6 161
Muut tuotot		46	40	109	91
Materiaalit ja palvelut		-732	-659	-2 548	-2 566
Henkilöstökulut		-147	-142	-556	-529
Poistot ja arvonalentumiset	4,9,10	-175	-155	-664	-606
Muut kulut		-239	-243	-761	-749
<b>Vertailukelpoinen liikevoitto</b>		587	508	1 739	1 802
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		32	71	122	600
<b>Liikevoitto</b>		619	579	1 861	2 402
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 11	-5	19	21	91
Korkokulut		-72	-78	-300	-284
Korkotuotot		13	13	54	56
Johdannaisten käyvän arvon muutokset		-7	7	-23	5
Muut rahoituserät - netto		-10	-8	-38	-42
Rahoitustuotot ja -kulut		-76	-66	-307	-265
<b>Voitto ennen veroja</b>		538	532	1 575	2 228
Tuloverot	8	123	-88	-72	-366
<b>Kauden voitto</b>		661	444	1 503	1 862
<b>Jakautuminen:</b>					
Emoyhtiön omistajille		603	421	1 409	1 769
Määräysvallattomille omistajille		58	23	94	93
		661	444	1 503	1 862
<b>Osakekohtainen tulos (euroa per osake)</b>					
Laimentamaton		0,68	0,47	1,59	1,99
Laimennettu		0,68	0,47	1,59	1,99

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
<b>Vertailukelpoinen liikevoitto</b>	587	508	1 739	1 802
Kertaluonteiset erät (luovutusvoitot ja -tappiot)	33	9	155	284
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	6	72	-2	344
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	-7	-10	-31	-28
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	32	71	122	600
<b>Liikevoitto</b>	619	579	1 861	2 402

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
<b>Kauden voitto</b>	<b>661</b>	444	<b>1 503</b>	1 862
<b>Muut laajan tuloksen erät</b>				
Kassavirran suojaukset				
Käyvän arvon muutokset	-24	106	15	299
Siirrot tuloslaskelmaan	-24	81	-152	480
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin	-1	-7	-5	-23
Verot	10	-46	33	-195
Nettosijoitusten suojaus				
Käyvän arvon muutokset	0	0	0	2
Verot	0	0	0	0
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Käyvän arvon muutokset	0	0	0	-1
Muuntoerot	-26	166	207	-75
Osuus osakkuusyritysten muista laajan tuloksen eristä	-12	2	-23	2
Muut muutokset	0	-3	0	3
<b>Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen</b>	<b>-77</b>	299	<b>75</b>	492
<b>Laaja tulos yhteensä</b>	<b>584</b>	743	<b>1 578</b>	2 354
<b>Laajan tuloksen jakautuminen</b>				
Emoyhtiön omistajille	533	697	1 466	2 255
Määräysvallattomille omistajille	51	46	112	99
	<b>584</b>	743	<b>1 578</b>	2 354

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	31.12.2012	31.12.2011
<b>VARAT</b>			
<b>Pitkäaikaiset varat</b>			
Aineettomat hyödykkeet	9	442	433
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	10	16 497	15 234
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4, 11	2 019	2 019
Osuus valtion ydinjätehuoltorahastosta	13	678	653
Varat etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä		54	60
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		71	69
Laskennalliset verosaamiset		148	150
Johdannaisinstrumentit	5	451	396
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		1 384	1 196
<b>Pitkäaikaiset varat yhteensä</b>		<b>21 744</b>	<b>20 210</b>
<b>Lyhytaikaiset varat</b>			
Vaihto-omaisuus		428	528
Johdannaisinstrumentit	5	223	326
Myyntisaamiset ja muut saamiset		1 270	1 020
Rahat ja pankkisaamiset	12	963	731
Myytäväinä olevat omaisuuserät <sup>1)</sup>	6	-	183
<b>Lyhytaikaiset varat yhteensä</b>		<b>2 884</b>	<b>2 788</b>
<b>Varat yhteensä</b>		<b>24 628</b>	<b>22 998</b>
<b>OMA PÄÄOMA</b>			
<b>Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma</b>			
Osakepääoma		3 046	3 046
Ylikurssirahasto		73	73
Kertyneet voittovarot		7 013	6 318
Muut oman pääoman erät		73	195
<b>Yhteensä</b>		<b>10 205</b>	<b>9 632</b>
<b>Määräysvallattomat omistajat</b>		<b>616</b>	<b>529</b>
<b>Oma pääoma yhteensä</b>		<b>10 821</b>	<b>10 161</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>			
<b>Pitkäaikainen vieras pääoma</b>			
Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	12	7 699	6 845
Johdannaisinstrumentit	5	182	192
Laskennalliset verovelat		1 893	2 013
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	13	678	653
Muut varaukset	14	207	205
Eläkevelvoitteet		27	26
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		472	465
<b>Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä</b>		<b>11 158</b>	<b>10 399</b>
<b>Lyhytaikainen vieras pääoma</b>			
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	12	1 078	925
Johdannaisinstrumentit	5	264	219
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma		1 307	1 265
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	6	-	29
<b>Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä</b>		<b>2 649</b>	<b>2 438</b>
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>		<b>13 807</b>	<b>12 837</b>
<b>Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä</b>		<b>24 628</b>	<b>22 998</b>

<sup>1)</sup> Myytävänä olevat omaisuuserät 31.12.2011 sisältää kassavaroja 16 miljoonaa euroa.



## Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Kertyneet voittovarat		Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Kassavirta- suojauskset	Muut laajan tuloksen erät	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- yhtiöissä			
<b>Oma pääoma 31.12.2011</b>	<b>3 046</b>	<b>73</b>	<b>6 670</b>	<b>-352</b>	<b>136</b>	<b>-2</b>	<b>61</b>	<b>9 632</b>	<b>529</b>	<b>10 161</b>
Kauden tulos			1 409					1 409	94	1 503
Muuntoerot				179	4		3	186	21	207
Kauden muut laajan tuloksen erät					-106		-23	-129	-3	-132
Laaja tulos yhteensä			1 409	179	-102	0	-20	1 466	112	1 578
Osingonjako			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-26	-26
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä								0	2	2
Muut			-5					-5	-1	-6
<b>Oma pääoma 31.12.2012</b>	<b>3 046</b>	<b>73</b>	<b>7 186</b>	<b>-173</b>	<b>34</b>	<b>-2</b>	<b>41</b>	<b>10 205</b>	<b>616</b>	<b>10 821</b>
<b>Oma pääoma 31.12.2010</b>	<b>3 046</b>	<b>73</b>	<b>5 726</b>	<b>-278</b>	<b>-419</b>	<b>0</b>	<b>62</b>	<b>8 210</b>	<b>532</b>	<b>8 742</b>
Kauden tulos			1 769					1 769	93	1 862
Muuntoerot				-74				-74		-74
Kauden muut laajan tuloksen erät			6		555		-1	560	6	566
Laaja tulos yhteensä			1 775	-74	555	0	-1	2 255	99	2 354
Osingonjako			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-21	-21
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			54			-2		52	-81	-29
Muut			3					3		3
<b>Oma pääoma 31.12.2011</b>	<b>3 046</b>	<b>73</b>	<b>6 670</b>	<b>-352</b>	<b>136</b>	<b>-2</b>	<b>61</b>	<b>9 632</b>	<b>529</b>	<b>10 161</b>

### Muuntoerot

Muuntoerot vaikuttivat emoyhtiön omistajille kuuluvaan osuuteen omasta pääomasta 186 miljoonaa euroa vuoden 2012 aikana (2011: -74) johtuen pääosin Venäjän ruplan sekä Ruotsin ja Norjan kruunun vaikutuksesta, yhteensä 173 miljoonaa euroa (2011: -63).

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskipäivän kurssia ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Katso lisätietoja käytetyistä kursseista liitetiedosta 7 Valuuttakurssit.

### Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista oli -102 miljoonaa euroa vuoden 2012 aikana (2011: 555), ja se liittyi lähinnä sähkön hinnan kassavirtasuojaukseen, johon sovelletaan suojauskasentaa. Kun sähkön hinta on alhaisempi/korkeampi kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on positiivinen/negatiivinen.

### Osingon jako

Vuoden 2011 osingonjaosta päätettiin yhtiökokouksessa 11.4.2012. Osinko maksettiin 23.4.2012. Vuoden 2010 osingonjaosta päätettiin yhtiökokouksessa 31.3.2011.

## Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
<b>Liiketoiminnan rahavirta</b>				
<b>Kauden voitto</b>	<b>661</b>	444	<b>1 503</b>	1 862
<b>Oikaisuerät:</b>				
Verot	-123	88	72	366
Rahoitustuotot ja -kulut	76	66	307	265
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta	5	-19	-21	-91
Poistot ja arvonalentumiset	175	155	664	606
<b>Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)</b>	<b>794</b>	734	<b>2 525</b>	3 008
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-31	-126	-181	-726
Saadut korot	28	11	59	59
Maksetut korot	-78	-71	-352	-298
Saadut osingot	0	0	45	108
Rahoituserät ja toteutuneet kurssierot	-37	-26	-274	-245
Maksetut välittömät verot	-17	-32	-269	-394
<b>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</b>	<b>659</b>	490	<b>1 553</b>	1 512
Käyttöpääoman muutos	-260	-18	-171	101
<b>Liiketoiminnan rahavirta yhteensä</b>	<b>399</b>	472	<b>1 382</b>	1 613
<b>Investointien rahavirta</b>				
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-503	-421	-1 422	-1 285
Hankitut osakkeet	-11	-18	-14	-62
Käyttöomaisuuden myynnit	4	4	13	15
Myydyt osakkeet	102	18	239	492
Tulot myytyjen yhtiöiden korollisista saamisista	12	0	181	89
Osakaslainat osakkuusyrityksille	-100	-63	-138	-109
Muutos muissa korollisissa saamisissa	6	3	13	35
<b>Investointien rahavirta yhteensä</b>	<b>-490</b>	-477	<b>-1 128</b>	-825
<b>Rahavirta ennen rahoitusta</b>	<b>-91</b>	-5	<b>254</b>	788
<b>Rahoituksen rahavirta</b>				
Pitkäaikaisten velkojen nostot	10	0	1 375	951
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	-123	-60	-669	-365
Lyhytaikaisten velkojen muutos	52	115	168	-278
Osingonjako emoyhtiön omistajille	0	0	-888	-888
Muut rahoituserät	-1	4	-33	-10
<b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>	<b>-62</b>	59	<b>-47</b>	-590
<b>Laskelman mukainen rahojen ja pankkisaamisten muutos</b>	<b>-153</b>	54	<b>207</b>	198
<b>Rahat ja pankkisaamiset kauden alussa</b>	<b>1 117</b>	685	<b>747</b>	556
<b>Rahojen ja pankkisaamisten kurssimuutokset</b>	<b>-1</b>	8	<b>9</b>	-7
<b>Rahat ja pankkisaamiset kauden lopussa <sup>1)</sup></b>	<b>963</b>	747	<b>963</b>	747

<sup>1)</sup> Sisältää kassavaroja 16 miljoonaa euroa 31.12.2011, jotka esitetään taseen myytävänä olevissa omaisuuserissä.

### Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua

Muut tuotot ja kulut joihin ei liity maksua sisältää pääasiassa johdannaisten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset 3 miljoonaa euroa (2011: -358) sekä liiketoiminnan rahavirrasta oikaistut myyntivoitot -155 miljoonaa euroa (2011: -285). Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynneistä saadut rahavirrat esitetään kokonaisuudessaan investointien rahavirrassa.

### Toteutuneet kurssierot ja muut rahoituserät

Toteutuneet kurssierot -268 miljoonaa euroa vuoden 2012 aikana (2011: -239), aiheutuivat pääasiassa Fortumin ruotsalaisten tytäryritysten krunumääräisestä rahoituksesta sekä siitä, että konsernin pääasiallinen ulkoinen rahoitus on euroissa. Toteutuneet kurssierot johtuvat valuuttatermineistä, joilla suojataan sisäisiä lainoja. Suurin osa näistä termineistä eräänä 12 kk sisällä.

## Rahavirtalaskelman lisätietoja

### Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	-505	-246	-226	266
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	56	-56	109	-143
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	189	284	-54	-22
<b>Yhteensä</b>	<b>-260</b>	<b>-18</b>	<b>-171</b>	<b>101</b>

Negatiivinen vaikutus käyttöpääoman muutoksesta vuoden aikana oli -171 miljoonaa euroa (2011: 101). Muutos johtuu pääosin saamisten lisäyksestä.

### Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	621	509	1 558	1 408
Muutokset maksamattomissa investoinneissa	-94	-72	-56	-70
Aktivoitujen korkokulujen siirto rahavirtalaskelman maksettuihin k	-24	-16	-80	-53
<b>Yhteensä</b>	<b>503</b>	<b>421</b>	<b>1 422</b>	<b>1 285</b>

Käyttöomaisuusinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin olivat 1 558 miljoonaa euroa (2011: 1 408). Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit 1 422 miljoonaa euroa (2011: 1 285) eivät sisällä vielä maksamattomia investointeja, toisin sanoen investointeihin liittyvien ostovelkojen muutosta määrältään -56 miljoonaa euroa (2011: -70) eikä aktivoituja vieraan pääoman kuluja määrältään -80 miljoonaa euroa (2011: -53). Aktivoidut vieraan pääoman kulut on esitetty maksetuissa koroissa.

### Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Hankitut tytäryritysosakkeet pl. ostettujen yritysten rahavarat	0	1	3	44
Hankitut osakkuusyritysosakkeet <sup>1)</sup>	10	16	10	16
Myytävissä olevien rahoitusvarojen hankinnat	1	1	1	2
<b>Yhteensä</b>	<b>11</b>	<b>18</b>	<b>14</b>	<b>62</b>

<sup>1)</sup> Ostetut osakkuusyritysosakkeet sisältävät osakeannin ja muut pääomanlisäykset.

### Rahana maksetut tytäryritysosakkeet pl. ostettujen yritysten rahavarat

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	-	1	5	47
Muutokset maksamattomissa hankinnoissa	-	0	-	-2
Korolliset velat hankituissa tytäryrityksissä	-	0	-2	-1
<b>Yhteensä</b>	<b>-</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>44</b>

### Rahana maksetut osakkuusyritysosakkeet

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	10	9	10	25
Muutokset maksamattomissa hankinnoissa	-	7	-	-9
<b>Yhteensä</b>	<b>10</b>	<b>16</b>	<b>10</b>	<b>16</b>

### Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	97	5	223	117
Myydyt osakkuusyritysosakkeet	4	13	13	375
Myydyt myytävissä olevat rahoitusvarat	1	0	3	0
<b>Yhteensä</b>	<b>102</b>	<b>18</b>	<b>239</b>	<b>492</b>

Osakkeiden bruttomyynti (brutto) vuoden 2012 aikana oli 410 miljoonaa euroa (2011: 568) sisältäen korolliset velat myydyissä tytäryhtiöissä 181 miljoonaa euroa (2011: 89), katso liite 6. Liiketoimintojen myynnistä saadut tulot olivat vuoden 2012 aikana yhteensä 239 miljoonaa euroa (2011: 492) sisältäen 79 miljoonaa euroa eräiden Suomen ja Viron lämpöliiketoimintojen (Fortum Energiaratkaisut Oy ja Fortum Termost AS) myynnistä, 72 miljoonaa euroa Fortum Heat Naantali Oy:n myynnistä, 34 miljoonaa euroa pienvesivoimalaitosten myynnistä Suomessa ja 25 miljoonaa pienvesivoimalaitosten myynnistä Ruotsissa.

## Nettovelan muutokset

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
<b>Nettovelka kauden alussa</b>	<b>7 764</b>	6 929	<b>7 023</b>	6 826
Muuntoerot	-49	97	<b>89</b>	7
Käyttökate	<b>794</b>	734	<b>2 525</b>	3 008
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua sekä maksetut rahoituskulut ja verot	<b>-135</b>	-244	<b>-972</b>	-1 496
Käyttöpääoman muutos	<b>-260</b>	-18	<b>-171</b>	101
Käyttöomaisuusinvestoinnit	<b>-503</b>	-421	<b>-1 422</b>	-1 285
Yrityshankinnat	<b>-11</b>	-18	<b>-14</b>	-62
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit	<b>106</b>	22	<b>252</b>	507
Tulot myytyjen yhtiöiden korollisista saamisista	<b>12</b>	0	<b>181</b>	89
Osakaslainat osakkuusyrietyksille	<b>-100</b>	-63	<b>-138</b>	-109
Muutos muissa korollisissa saamisissa	<b>6</b>	3	<b>13</b>	35
Osingot	<b>0</b>	-	<b>-888</b>	-888
Muut rahoitustoiminnot	<b>-13</b>	4	<b>-45</b>	-10
Nettorahavirta (- nettovelan kasvu)	<b>-104</b>	-1	<b>-679</b>	-110
Joukkovelkakirjojen käypien arvojen muutos ja arvostus jaksotettuun hankintamenuon	<b>-5</b>	-4	<b>23</b>	80
<b>Nettovelka kauden lopussa</b>	<b>7 814</b>	7 023	<b>7 814</b>	7 023

## Tunnusluvut

	31.12.2012	30.9.2012	30.6.2012	31.3.2012	31.12.2011	30.9.2011	30.6.2011	31.3.2011
Käyttökate, milj. euroa	<b>2 525</b>	1 731	1 340	894	3 008	2 274	1 813	1 049
Vertailukelpoinen käyttökate, milj. euroa	<b>2 403</b>	1 641	1 253	809	2 374	1 723	1 279	798
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	<b>1,59</b>	0,91	0,77	0,56	1,99	1,52	1,29	0,76
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	<b>19 598</b>	19 120	17 848	19 016	17 931	17 034	16 998	16 560
Korollinen nettovelka, milj. euroa	<b>7 814</b>	7 764	7 420	6 523	7 023	6 929	6 783	6 367
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, milj. euroa	<b>1 574</b>	942	566	218	1 482	962	572	205
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	<b>1 558</b>	937	561	218	1 408	899	533	167
Sijoitetun pääoman tuotto, % <sup>1)</sup>	<b>10,0</b>	9,0	11,2	14,5	14,8	14,3	16,1	19,1
Oman pääoman tuotto, % <sup>1)</sup>	<b>14,3</b>	10,7	13,5	17,9	19,7	19,1	22,0	26,9
Nettovelka/käyttökate <sup>1)</sup>	<b>3,1</b>	3,4	2,9	2,0	2,3	2,4	2,2	1,8
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate <sup>1)</sup>	<b>3,3</b>	3,5	3,0	2,0	3,0	<b>3,0</b>	2,7	2,0
Korkokate	<b>7,5</b>	6,6	8,3	11,9	10,5	11,2	14,8	19,0
Korkokate sisältäen aktivoidut vieraan pääoman menot	<b>5,7</b>	5,1	6,4	9,2	8,5	9,1	12,0	15,1
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta/korollinen nettovelka, % <sup>1)</sup>	<b>19,9</b>	16,4	22,7	39,1	21,5	20,7	24,2	34,8
Velkaantumisaste, %	<b>72</b>	76	74	60	69	74	72	72
Oma pääoma/osake, euroa	<b>11,49</b>	10,89	10,66	11,65	10,84	10,05	9,93	9,30
Omavaraisuusaste, %	<b>44</b>	42	44	45	44	44	44	39
Henkilöstön lukumäärä	<b>10 371</b>	10 584	10 848	10 542	10 780	11 041	11 342	10 976
Henkilöstö keskimäärin	<b>10 600</b>	10 661	10 644	10 587	11 010	11 062	11 030	10 913
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	<b>888 367</b>	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	<b>888 367</b>	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	<b>888 367</b>	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367

<sup>1)</sup> Neljänneksen luvut on muutettu vastaamaan vuositason lukuja, lukuunottamatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat liitetiedossa 22.

## Konsernin lyhennetyt osavuositiedot

### 1. Laadintaperusta

Konsernin lyhennetty osavuositiedot on laadittu EU:ssa käyttöön otettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Osavuositiedosta tulee lukea yhdessä vuoden 2011 tilinpäätöksen kanssa.

### 2. Laadintaperiaatteet

Noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernin tilinpäätöksessä 2011 noudattamien periaatteiden kanssa.

### 3. Kriittiset tilinpäätösarviot ja harkinnat

Osavuositiedot laaditaan edellyttäen, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuositiedot laadinnan yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin vuosittain tilinpäätöksessä 2011.

### 4. Tiedot segmenteittäin

Liikevaihto				
milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Sähkönmyynti ilman välillisiä veroja	991	907	3 413	3 458
Lämmön myynti	481	474	1 501	1 602
Sähkön siirto	283	216	1 002	905
Muut myynnit	79	70	243	196
<b>Yhteensä</b>	<b>1 834</b>	<b>1 667</b>	<b>6 159</b>	<b>6 161</b>

Liikevaihto segmenteittäin				
milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power <sup>1)</sup>	719	654	2 415	2 481
- josta sisäistä	57	68	296	-24
Heat <sup>1)</sup>	477	478	1 628	1 737
- josta sisäistä	6	6	18	8
Russia	319	274	1 030	920
- josta sisäistä	-	-	-	-
Distribution	314	244	1 070	973
- josta sisäistä	12	4	37	15
Electricity Sales <sup>1)</sup>	221	205	722	900
- josta sisäistä	22	13	55	95
Muut <sup>1)</sup>	41	32	137	108
- josta sisäistä	-1	-5	-66	115
Nord Pool netotus <sup>2)</sup>	-161	-134	-503	-749
Eliminoinnit	-96	-86	-340	-209
<b>Yhteensä</b>	<b>1 834</b>	<b>1 667</b>	<b>6 159</b>	<b>6 161</b>

<sup>1)</sup> Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta.

<sup>2)</sup> Tuntiperusteiset myynnit ja ostot Nord Poolilta netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai netto-ostaja.

### Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power	380	351	1 144	1 201
Heat	93	96	266	278
Russia	28	35	68	74
Distribution	101	49	317	295
Electricity Sales	9	2	38	27
Muut	-24	-25	-94	-73
<b>Yhteensä</b>	<b>587</b>	<b>508</b>	<b>1 739</b>	<b>1 802</b>

**Liikevoitto segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power	387	443	1 173	1 476
Heat	118	100	339	380
Russia	28	35	79	74
Distribution	103	41	328	478
Electricity Sales	5	-6	38	3
Muut	-22	-34	-96	-9
<b>Yhteensä</b>	<b>619</b>	<b>579</b>	<b>1 861</b>	<b>2 402</b>

**Kertaluonteiset erät segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power	10	0	57	2
Heat	23	7	80	86
Russia	0	0	11	0
Distribution	0	0	5	193
Electricity Sales	0	2	1	3
Muut	0	0	1	0
<b>Yhteensä</b>	<b>33</b>	<b>9</b>	<b>155</b>	<b>284</b>

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen kertaluonteiset erät sisältävät 47 miljoonan euron myyntivoiton, joka kirjattiin pienvesivoimalaitosten myynnistä Suomessa Power-segmentissä sekä 58 miljoonan euron myyntivoiton, joka kirjattiin eräiden Suomen ja Viron lämpöliiketoimintojen (Fortum Energianratkaisut Oy:n ja Fortum Termest AS:n) myynnistä Heat-segmentissä. Russia-segmentti myi vuoden 2012 toisella neljänneksellä Surgutissa Venäjällä sijaitsevan lämpöverkon. Myynnistä kirjattiin 11 miljoonan euron myyntivoitto. Vuoden 2012 viimeisen neljänneksen kertaluonteiset erät sisältävät 10 miljoonan euron myyntivoiton, joka kirjattiin pienvesivoimalaitosten myynnistä Ruotsissa Power-segmentissä sekä 21 miljoonan euron myyntivoiton, joka kirjattiin Heat-segmentissä Naantalin voimalaitoksen omistavan Fortum Heat Naantali Oy:n osakkeiden myynnistä Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:lle (TSME). Vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä Heat-segmentti myi Tukholman ulkopuolella sijaitsevat kaukolämpötoiminnot ja lämmöntuotantolaitokset. Myynnistä kirjattiin EUR 82 miljoonan myyntivoitto. Vuoden 2011 toisella vuosineljänneksellä Distribution-segmentti myi 25 % osuutensa Fingrid Oyj:stä. Myynnistä kirjattiin EUR 192 miljoonan myyntivoitto.

**Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power <sup>1)</sup>	-3	92	-28	273
Heat	2	-3	-7	16
Russia	0	-	0	-
Distribution	2	-8	6	-10
Electricity Sales	-4	-10	-1	-27
Muut	2	-9	-3	64
<b>Yhteensä</b>	<b>-1</b>	<b>62</b>	<b>-33</b>	<b>316</b>

<sup>1)</sup> Sisältää Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuteen kohdistuvan kirjanpitokäsittelyn vaikutukset, yhteensä milj. euroa:

-7	-10	-31	-28
----	-----	-----	-----

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät pääasiassa niiden tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisinstrumenttien vaikutuksen, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa IAS 39 mukaisesti. Muut-segmentti sisältää pääosin erät, jotka syntyvät suojauslaskennan statuksen muuttuessa konsernitasolla. Power-segmenttiin sisältyy kirjanpitokäsittelyn vaikutus, joka aiheutuu siitä, että IFRIC 5:n mukaan Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa.

**Vertailukelpoinen käyttökate segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power	409	379	1 258	1 310
Heat	152	145	476	471
Russia	57	50	189	148
Distribution	157	97	526	482
Electricity Sales	9	3	39	29
Muut	-22	-24	-85	-66
<b>Yhteensä</b>	<b>762</b>	<b>650</b>	<b>2 403</b>	<b>2 374</b>

**Poistot ja arvonalentumiset segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power	29	28	114	109
Heat	59	49	210	193
Russia	29	28	121	108
Distribution	56	48	209	187
Electricity Sales	0	1	1	2
Muut	2	1	9	7
<b>Yhteensä</b>	<b>175</b>	<b>155</b>	<b>664</b>	<b>606</b>

**Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power <sup>1), 2)</sup>	8	30	-12	3
Heat	8	7	20	19
Russia	2	-8	27	30
Distribution	5	3	8	14
Electricity Sales	0	1	0	2
Muut	-28	-14	-22	23
<b>Yhteensä</b>	<b>-5</b>	<b>19</b>	<b>21</b>	<b>91</b>

<sup>1)</sup> Sisältää kirjanpitoikäistelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osakkuusyritysten osuuksista suomalaisissa ja ruotsalaisissa ydinjätehuoltorahastoissa, yhteensä milj. euroa:

-3                      -1                      -9                      -6

<sup>2)</sup> Suurin osa Power-segmentin osakkuusyrityksistä on tuotantoyhtiöitä, joilta Fortum ostaa sähköä omakustannushintaan, johon sisältyvät korot, valmisteverot ja välittömät verot.

**Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä segmenteittäin**

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Power	906	921
Heat	157	160
Russia	476	443
Distribution	109	101
Electricity Sales	0	0
Muut	371	395
<b>Yhteensä</b>	<b>2 019</b>	<b>2 020</b>

**Investoinnit käyttöomaisuuteen segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power	64	48	190	131
Heat	180	126	464	297
Russia	257	208	568	670
Distribution	117	120	324	289
Electricity Sales	1	1	1	5
Muut	2	6	11	16
<b>Yhteensä</b>	<b>621</b>	<b>509</b>	<b>1 558</b>	<b>1 408</b>
Josta aktivoituja vieraan pääoman menoja	24	16	80	53

**Bruttoinvestoinnit osakkeisiin segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power	-	-	-	17
Heat	10	10	10	32
Russia	-	-	-	24
Distribution	-	-	-	-
Electricity Sales	-	-	-	-
Muut	1	1	6	1
<b>Yhteensä</b>	<b>11</b>	<b>11</b>	<b>16</b>	<b>74</b>

**Bruttodivestoinnit osakkeisiin segmenteittäin**

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Power	39	-	102	3
Heat	74	5	269	203
Russia	-	-1	-	23
Distribution	-	-3	37	323
Electricity Sales	-	10	2	16
Muut	0	-	0	0
<b>Yhteensä</b>	<b>113</b>	<b>11</b>	<b>410</b>	<b>568</b>

Lisätietoja vuoden 2012 divestoinneista liitteestä 6 ja rahavirtalaskelman lisätiedoista.

**Sidottu pääoma segmenteittäin**

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Power	6 454	6 247
Heat	4 335	4 191
Russia	3 846	3 273
Distribution	3 911	3 589
Electricity Sales	59	11
Muut	237	208
<b>Yhteensä</b>	<b>18 842</b>	<b>17 519</b>

**Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto segmenteittäin**

%	31.12.2012	31.12.2011
Power	18,2	19,9
Heat	6,8	7,4
Russia	2,7	3,5
Distribution	8,7	8,6
Electricity Sales	148,4	33,5
Muut	-30,9	-12,7

**Sidotun pääoman tuotto segmenteittäin**

%	31.12.2012	31.12.2011
Power	18,4	24,6
Heat	8,5	9,9
Russia	3,0	3,5
Distribution	9,0	13,7
Electricity Sales	118,0	4,2
Muut	-57,6	5,3

Sidotun pääoman tuotto on laskettu jakamalla vuotuisen liikevoiton ja 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta' -erän summa keskimääräisellä sidotulla pääomalla. Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttämällä avaavan taseen ja kunkin neljänneksen lopun arvoja.



Varat segmenteittäin		
milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Power	7 412	7 134
Heat	4 797	4 597
Russia	4 309	3 692
Distribution	4 433	4 187
Electricity Sales	293	249
Muut	707	628
Eliminoinnit	-403	-306
<b>Sidottuun pääomaan sisältyvät varat</b>	<b>21 548</b>	<b>20 181</b>
Korolliset saamiset	1 393	1 219
Laskennalliset verosaamiset	148	150
Muut varat	576	717
Rahat ja pankkisaamiset	963	731
<b>Varat yhteensä</b>	<b>24 628</b>	<b>22 998</b>

Vieras pääoma segmenteittäin		
milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Power	958	887
Heat	462	406
Russia	463	419
Distribution	522	598
Electricity Sales	234	238
Muut	470	420
Eliminoinnit	-403	-306
<b>Sidottuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma</b>	<b>2 706</b>	<b>2 662</b>
Laskennalliset verovelat	1 893	2 013
Muu vieras pääoma	431	392
<b>Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma</b>	<b>5 030</b>	<b>5 067</b>
Korollinen vieras pääoma	8 777	7 770
Oma pääoma	10 821	10 161
<b>Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä</b>	<b>24 628</b>	<b>22 998</b>

Muut varat ja muu vieras pääoma, jotka eivät sisälly sidottuun pääomaan segmenteittäin, sisältävät pääasiassa tuloverosaamiset ja -velat, jaksotetut korkokulut, korkojohdannaisista johtuvat saamiset ja velat, sekä sellaiset suojauksista johtuvat saamiset ja velat, joihin sovelletaan suojauslaskentaa.

Henkilöstön lukumäärä		
	31.12.2012	31.12.2011
Power	1 846	1 847
Heat	2 212	2 504
Russia	4 253	4 379
Distribution	870	898
Electricity Sales	509	519
Muut	681	633
<b>Yhteensä</b>	<b>10 371</b>	<b>10 780</b>

Henkilöstö keskimäärin		
	2012	2011
Power	1 896	1 873
Heat	2 354	2 682
Russia	4 301	4 436
Distribution	873	902
Electricity Sales	515	510
Muut	661	607
<b>Yhteensä</b>	<b>10 600</b>	<b>11 010</b>

Henkilöstö keskimäärin lasketaan käyttäen koko raportointikauden kuukausittaisia keskiarvoja.

## 5. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2011 konsernin tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

Alla olevat taulukot esittävät konsernin pääasiassa suojauslaskennassa käytettävien johdannaissopimusten nimellisarvon tai määrän ja käyvän nettoarvon.

Johdannaiset				
	31.12.2012		31.12.2011	
	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo
Korko- ja valuuttajohdannaiset	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR
Koronvaihtosopimukset	6 268	201	4 737	141
Valuuttatermiinit	8 671	-159	8 257	-143
Korkotermiinit	116	0	196	0
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	544	-8	247	1
Sähköjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	TWh	MEUR	TWh	MEUR
Myyntisopimukset	90	314	95	559
Ostosopimukset	45	-138	48	-289
Ostetut optiot	0	0	1	1
Asetetut optiot	2	1	1	1
Öljyjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	1000 bbl	MEUR	1000 bbl	MEUR
Myyntisopimukset ja -termiinit	9 419	-8	10 000	-6
Ostosopimukset ja -termiinit	9 452	3	9 910	4
Hiilijohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	kt	MEUR	kt	MEUR
Myyntisopimukset	8 305	127	12 325	94
Ostosopimukset	8 390	-123	11 642	-80
CO <sub>2</sub> päästöoikeusjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	ktCO <sub>2</sub>	MEUR	ktCO <sub>2</sub>	MEUR
Myyntisopimukset	-12 810	50	15 283	89
Ostosopimukset	14 005	-32	13 981	-59
Osakejohdannaiset	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo
	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR
Osaketermiinit <sup>1)</sup>	8	7	9	9

<sup>1)</sup> Käteisvaroina toteutettavia osaketermiinejä käytetään Fortum-konsernin osakekannustinojelman suojaukseen.

## 6. Yrityshankinnat ja -myynnit sekä myytävänä olevat omaisuuserät

### Yrityshankinnat

Vuoden 2012 aikana ei ollut olennaisia yrityshankintoja.

Tammikuussa 2011 saatettiin päätökseen 85 % osuuden hankinta puolalaisista Elektrociepłownia Zabrze S.A. ja Zespół Elektrociepłowni Bytom S.A. sähkö- ja lämpöyhtiöistä. Kauppahinta oli yhteensä 22 miljoonaa euroa (82 miljoonaa Puolan zlotya).

### Yritysmyyntit

#### Yritysmyyntit 2012

Vuoden 2012 viimeisellä neljänneksellä Fortum myi pienvesivoimalaitoksia Ruotsissa. Myynnistä syntyi pieni vaikutus Power-divisioonan tulokseen.

Fortum myi osakkeensa Fortum Heat Naantali Oy:ssä Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:lle (TSME), josta Fortumilla on 49,5 % taloudellinen omistusosuus 31.joulukuuta 2012. Kokonaismyyntihinta (vähennetty myydyin yhtiön likvidit varat) oli noin 74 miljoonaa euroa, josta 2 miljoonaa euroa oli maksamatta 31.12.2012. Fortumin myyntivoitto oli 21 miljoonaa euroa ja se kirjattiin Heat-divisioonaan. Myynnin yhteydessä Fortum osallistui TSME:n osakeantiin 10 miljoonalla eurolla ja antoi 13 miljoonan euron osakaslainan yhtiölle.

Fortum sai päätökseen Fortum Energiaratkaisut Oy:n sekä Fortum Termest AS:n myynnin EQT Infrastructure Fundille 31.1.2012. Kokonaismyyntihinta velat mukaan lukien oli noin 200 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 58 miljoonaa euroa. Kauppaan liittyvät varat ja velat on esitetty myytävänä olevissa omaisuuserissä vuoden 2011 lopussa.

Fortumin ja Imatran Seudun Sähkön 20.12.2011 allekirjoittaman sopimuksen mukaisesti Fortum myi Distribution-segmenttiin kuuluvan virolaisen tytäryrityksensä Fortum Elekter AS:n Imatran Seudun Sähkölle vuoden 2012 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Samalla Fortum luopui osuudestaan Imatran Seudun Sähkö Oy:ssä. Omistus- ja hallintaoikeudet siirtyivät Fortumilta Imatran Seudun Sähkölle tammikuun 2012 alussa. Varat ja velat kauppaan liittyen on esitetty myytävänä olevissa omaisuuserissä vuoden 2011 lopussa.

Vuoden 2012 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Fortum myi pienvesivoimalaitoksiaan Suomessa. Killin Voima Oy:stä myytiin 60 % osuus Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:lle ja 14 pienvesivoimalaitosta Koskienergia Oy:lle. Myyntivoitto näistä liiketoimista oli 47 miljoonaa euroa ja se kirjattiin Power-divisioonan ensimmäisen neljänneksen tulokseen.

### Yritysmyyntit 2011

Joulukuussa 2010 Fortum allekirjoitti sopimuksen, jonka mukaan se myy Tukholman alueen ulkopuolella sijaitsevat kaukolämpö- ja lämmöntuotantolaitoksensa. Kauppa saatettiin loppuun 31.3.2011. Myyntihinta oli noin 220 miljoonaa euroa ja kirjattu myyntivoitto 82 miljoonaa euroa. Toiminnot olivat osa Heat-segmenttiä ja myyntivoitto on kirjattu Heat-segmenttiin. Suurimman osan myytävistä toiminnoista omisti Fortumin tytäryhtiö Fortum Värme, josta Tukholman kaupungilla on 50 %:n taloudellinen omistusosuus.

Fortumin 25 %:n omistusosuuden myynti Suomen kantaverkkoyhtiö Fingrid Oy:ssä saatettiin loppuun 19.4.2011. Katso liitetieto 11.

### Osakemyynnit (brutto)

milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Myyneistä rahana saadut suoritukset	97	5	223	117
Korolliset velat myydyissä tytäryrityksissä	12	-1	181	89
Saamiset myyneistä	2	-	2	-
Myydyt tytäryritysosakkeet (brutto) <sup>1)</sup>	111	4	406	206
Myydyt osakkuusyrittösakkeet (brutto)	1	7	1	362
Myydyt myytävissä olevat rahoitusvarat	1	-	3	-
<b>Yhteensä</b>	<b>113</b>	<b>11</b>	<b>410</b>	<b>568</b>

<sup>1)</sup> Myyntien tytäryritysten rahat ja pankkisaamiset 14 miljoonaa euroa (2011: 14) on vähennetty tytäryritysten bruttomääräisestä myynnistä.

### 7. Valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi on laskettu kunkin kuukauden lopun Euroopan keskuspankin kurssien ja edellisen vuoden viimeisen päivän kurssien keskiarvona.

Keskeisimmät Fortum-konsernissa käytetyt kurssit ovat:

#### Keskimääräinen valuuttakurssi

	1-12/2012	1-9/2012	1-6/2012	1-3/2012	1-12/2011	1-9/2011	1-6/2011	1-3/2011
Ruotsi (SEK)	8,7015	8,7275	8,8756	8,8658	9,0038	8,9982	8,9273	8,8775
Norja (NOK)	7,4840	7,5182	7,5855	7,6136	7,7824	7,7962	7,7996	7,8173
Puola (PLN)	4,1900	4,2152	4,2524	4,2389	4,1254	4,0320	3,9655	3,9692
Venäjä (RUB)	40,2354	40,1847	40,1999	39,9714	41,0219	40,7778	40,4461	40,4504

#### Kauden lopun valuuttakurssi

	31.12.2012	30.9.2012	30.6.2012	31.3.2012	31.12.2011	30.9.2011	30.6.2011	31.3.2011
Ruotsi (SEK)	8,5820	8,4498	8,7728	8,8455	8,9120	9,2580	9,1739	8,9329
Norja (NOK)	7,3483	7,3695	7,5330	7,6040	7,7540	7,8880	7,7875	7,8330
Puola (PLN)	4,0740	4,1038	4,2488	4,1522	4,4580	4,4050	3,9903	4,0106
Venäjä (RUB)	40,3295	40,1400	41,3700	39,2950	41,7650	43,3500	40,4000	40,2850

## 8. Tuloverot

Vuoden 2012 tuloverokanta, lukuunottamatta Ruotsin verokannan muutosta, osuutta osakkuusyritysten voitoista ja verovapaita myyntivoittoja oli 21,2 % (2011: 21,4 %). Ruotsin verokanta laski 26,3 %:sta 22 %:iin 1. tammikuuta 2013 alkaen. Verokannan muutoksesta johtuva positiivinen kertaluonteinen vaikutus vuoden 2012 veroihin on noin 230 miljoonaa euroa, josta vähemmistön osuus on 34 miljoonaa euroa. Tuloslaskelman verokantaan vaikuttaa aina se, että osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta lasketaan verojen jälkeen.

## 9. Aineettomien hyödykkeiden muutos

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Kirjanpitoarvo kauden alussa	433	421
Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta	2	0
Käyttöomaisuusinvestoinnit	35	27
Päästöoikeuksien muutokset	-25	13
Poistot ja arvonalentumiset	-22	-19
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-	-2
Uudelleenryhmittelyt	6	-
Muuntoerot ja muut muutokset	13	-7
<b>Kirjanpitoarvo kauden lopussa</b>	<b>442</b>	<b>433</b>
Kirjanpitoarvoon sisältyvä liikearvo kauden lopussa	309	294
Muuntoerokirjausten vaikutus liikearvon määrään	15	-7

## 10. Aineellisten hyödykkeiden muutos

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Kirjanpitoarvo kauden alussa	15 234	14 621
Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta	0	26
Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 523	1 381
Ydinvoiman käytöstäpoistamiskulut	-1	5
Vähennykset	-15	-13
Poistot ja arvonalentumiset	-642	-587
Vähennykset tytäryritysten myyntien kautta	-84	-
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-	-128
Uudelleenryhmittelyt	-6	-
Muuntoerot ja muut muutokset	488	-71
<b>Kirjanpitoarvo kauden lopussa</b>	<b>16 497</b>	<b>15 234</b>

## 11. Muutokset osuuksissa osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Kirjanpitoarvo kauden alussa	2 019	2 161
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	21	91
Hankinnat	10	9
Osakeannit ja muut sijoitukset	-	16
Myynnit	-	-146
Saadut osingot	-45	-108
Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät	-20	-1
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-	-1
Muuntoerot ja muut muutokset	34	-2
<b>Kirjanpitoarvo kauden lopussa</b>	<b>2 019</b>	<b>2 019</b>

### Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Vuoden 2012 viimeisen neljänneksen osuus osakkuusyritysten tuloksesta oli -5 miljoonaa euroa (IV/2011: 19), josta Fortumin osuus Hafslund ASA:n tuloksesta oli -27 miljoonaa euroa (IV/2011: -14) ja TGC-1:n osuus oli 2 miljoonaa euroa (IV/2011: -8). Vuoden viimeisen neljänneksen osuus Hafslundin tuloksesta sisälsi -25 miljoonaa euroa liittyen BioWood Norway AS:n, Bio-EI Fredrikstadin sekä meneillään olevaan verokiistaan liittyviin kertaluonteisiin alaskirjauksiin ja varauksiin.

Fortumin kumulatiivinen osuus osakkuusyritysten tuloksesta vuodelta 2012 oli 21 miljoonaa euroa (2011: 91), josta Hafslundin osuus oli -22 miljoonaa euroa (2011: 23), TGC-1:n osuus 27 miljoonaa euroa (2011: 30) ja Gasumin osuus 15 miljoonaa euroa (2011: 16). Vuoden 2012 osuus Hafslundin tuloksesta sisälsi -25 miljoonaa euroa kertaluonteisia alaskirjauksia ja varauksia. Lisäksi tulososuuteen sisältyi 7 miljoonan euron tappio Hafslundin omistuksessa olleiden REC-osakkeiden myynnistä. REC osakkeiden alaskirjausten kokonaismäärä vuonna 2011 oli 36 miljoonaa euroa. Joulukuussa 2010 Hafslund myi täysin omistamansa tytäryhtiön Hafslund Fibernett AS:n koko osakekannan. Fortum kirjasi vuonna 2011 38 miljoonaa euroa Hafslund Fibernett AS:n osakkeiden myynnistä erään 'Osuus osakkuusyritysten tuloksesta'.

Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti Hafslundin ja TGC-1:n tulos sisältyy Fortumin lukuihin edellisen neljänneksen julkaistujen lukujen perusteella, sillä tavallisesti Hafslundin viimeisin osavuositiedot ei ole vielä saatavilla.

### Hankinnat ja osakeannit

Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy nosti joulukuussa 2012 yhtiön osakepääomaa 20 miljoonalla eurolla, josta Fortumin osuus on 10 miljoonaa euroa. Fortumin osuus korotuksesta kirjattiin ja maksettiin joulukuussa 2012.

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) yhtiökokous päätti maaliskuussa 2011 korottaa yhtiön osakepääomaa 65 miljoonalla eurolla, josta Fortumin osuus on 16 miljoonaa euroa. Fortumin osuus TVO:n osakepääoman korotuksesta kirjattiin vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä ja maksettiin vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä.

### Myynnit

Vuoden 2012 aikana ei ollut merkittäviä osakkuusyritysten myyntejä.

Vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä Electricity Sales-segmentti myi 30,78 % osuutensa Energiapolar Oy:stä. Vuoden 2011 toisella vuosineljänneksellä Distribution segmentti myi 25% osuutensa Fingrid Oy:stä.

### Saadut osingot

Vuoden 2012 aikana Fortum oli saanut osakkuusyhtiöiltään osinkoja 45 miljoonaa euroa (2011: 108), joista Hafslundilta saatu osuus oli 22 miljoonaa euroa (2011: 64), Gasumilta 10 miljoonaa euroa (2011: 23) ja Infratek ASA:lta 4 miljoonaa euroa (2011: 3).

## 12. Korollinen vieras pääoma ja rahat ja pankkisaamiset

Fortum laski liikkeelle 7.3.2012 kaksi uutta viiden vuoden joukkovelkakirjalainaa Euro Medium Term Note (EMTN) -ohjelman puitteissa. Liikkeelle laskettujen joukkovelkakirjojen arvo oli yhteensä 2 750 miljoonaa Ruotsin kruunua, joista 1 000 miljoonaa Ruotsin kruunua on sidottu vaihtuvaan korkoon ja 1 750 miljoonaa Ruotsin kruunua on sidottu 3,25 % kiinteään korkoon.

Vuoden 2012 toisella neljänneksellä Fortum lisäsi takaisinlainaustaan Valtion ydinjätehuoltorahastosta 53 miljoonalla eurolla yhteensä 940 miljoonaan euroon. Samalla vuosineljänneksellä Fortum myös lyhensi erääntyvän 3 500 miljoonan Ruotsin kruunun joukkovelkakirjalainan ja erääntyvän 1 000 miljoonan Ruotsin kruunun velan Svensk Exportkreditille.

Fortum laski liikkeelle 30.8.2012 kymmenen vuoden joukkovelkakirjalainan Euro Medium Term Note -ohjelman puitteissa arvoltaan 1 000 miljoonaa euroa. Lainan kiinteä nimelliskorko on 2,25%.

Viimeisen neljänneksen aikana OAO Fortum maksoi takaisin Venäjän ruplamääräisen 4 000 miljoonan velan.

Lyhytaikainen rahoitus 31.12.2012 oli 432 miljoonaa euroa (2011: 254). Korollinen velka 31.12.2012 oli 8 777 miljoonaa euroa (2011: 7 770). Korollinen velka vähentyi neljännen vuosineljänneksen aikana 104 miljoonaa euroa kolmannen vuosineljänneksen lopun 8 881 miljoonasta eurosta 8 777 miljoonaan euroon. Likvidit varat vähentyivät 154 miljoonaa euroa kolmannen vuosineljänneksen lopun 1 117 miljoonasta eurosta 963 miljoonaan euroon neljännen vuosineljänneksen aikana.

### 13. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
<b>Taseeseen sisältyvät erät</b>		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	678	653
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	678	653
<b>Lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta</b>		
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinenergialain mukaan	996	968
Rahastotavoite	996	941
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	956	903

#### Ydinvoimaan liittyvät varaukset

Työ- ja elinkeinoministeriö päätti Suomen ydinenergialain mukaisesti lasketun Loviisan ydinvoimalaitoksen ydinjätehuoltovastuun määrän joulukuussa 2012. Vastuun määrä perustuu kolmen vuoden välein tehtävään tekniseen suunnitelmaan. Tekninen suunnitelma ja kustannusennuste päivitettiin viimeksi vuoden 2010 toisella neljänneksellä.

Lain mukainen vastuu 31.12.2012 oli 996 miljoonaa euroa. Taseeseen kirjattu ydinjätehuoltovaraus perustuu tulevaisuuden kustannuksia koskeviin kassavirtaennusteisiin, jotka pohjautuvat samoihin selvityksiin kuin lainmukainen vastuu. Ydinvoimavarausten tasearvo, joka on laskettu IAS 37:n mukaisesti, kasvoi 25 miljoonalla eurolla vuoden 2011 lopun arvosta, ja oli 31.12.2012 yhteensä 678 miljoonaa euroa. Suurin syy lainmukaisen vastuun ja taseeseen kirjatun varauksen väliseen eroon on se, että lainmukaista vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

#### Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen Valtion ydinjätehuoltorahastossa laillisen vastuun määrää päätettäessä vuosittain joulukuussa. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Nykyinen rahastotavoite perustuu joulukuun 2012 päätökseen ja on yhteensä 996 miljoonaa euroa. Rahastossa on IFRS:n näkökulmasta 278 miljoonan euron ylijäämä, koska Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta 31.12.2012 oli 956 miljoonaa euroa, kun taas rahasto-osuuden tasearvo vastaavalla hetkellä oli 678 miljoonaa euroa.

#### Vaikutukset vertailukelpoiseen liikevoittoon sekä liikevoittoon

Power-segmentin liikevoittoon vaikuttaa Fortumin laskentaperiaatteiden mukaisesti Valtion ydinjätehuoltorahaston kirjanpitokäsittelystä syntyvät erät, sillä Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta yllirahoitettuna, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellä mainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, katso 'muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät', liitetieto 4. Kirjauksen vaikutus Fortumin vuoden 2012 viimeisen neljänneksen tulokseen oli -7 miljoonaa euroa, kuten vastaavasti viime vuoden vastaavana ajankohtana se oli -10 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen vaikutus vuoden 2012 aikana oli -31 miljoonaa euroa, kun vastaavasti viime vuonna vaikutus oli -28 miljoonaa euroa.

#### Osakkuusyritykset

Fortumilla on vähemmistöosuuksia suomalaisessa ja ruotsalaisissa ydinvoimaa tuottavissa osakkuusyrityksissä. Fortum on näiden yritysten osalta käsitellyt osuutensa ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen vaikutuksista laadintaperiaatteidensa mukaisesti.

### 14. Muut varaukset

milj. euroa	Tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvä varaus		Muut varaukset	
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
Varaukset kauden alussa	180	208	29	40
Käyttämättömien varausten purku	-	-42	-2	-11
Varausten muutos	-	8	15	8
Käytetyt varaukset	-23	-5	-7	-9
Diskonttauksen purkautuminen	15	16	-	0
Kurssierot	6	-5	1	1
<b>Varaukset kauden lopussa</b>	<b>178</b>	<b>180</b>	<b>36</b>	<b>29</b>
Lyhytaikaiset varaukset	-	-	7	4
Pitkäaikaiset varaukset	178	180	29	25

Fortumin Venäjällä käynnissä olevaan mittavaan investointiohjelmaan (8 yksikköä) liittyy tulevaa tuotantokapasiteettia koskevia ehtoja. Ehtojen mukaan Fortumilta voidaan periä sakkomaksuja, mikäli investointiohjelman tuoman uuden tuotantokapasiteetin käyttöönotto merkittävästi lykkääntyy tai investointisopimuksen pääehdot eivät muulta osin täyty. Uudet pitkän aikavälin kapasiteettimarkkinoita koskevat säännöt hyväksyttiin vuoden 2011 alussa. Tämä selkeytti myös käyttöönoton myöhästymisestä mahdollisesti perittävien sakkomaksujen määräytymistä. Sakkomaksut määritetään nyt voimalaitoskohtaisesti. Tämä tarkoittaa, että Fortumin riski saada sakkomaksuja tuotantokapasiteettia koskevien ehtojen johdosta pienenee vähitellen uusien yksikköjen aloittaessa toimintansa.

Voimalaitosten käyttöönoton aikataulu arvioidaan jokaisena tilinpäätöshetkenä ja muutosten vaikutukset varauksen määrään päivitetään tarpeen mukaisesti. Diskonttauksesta johtuva varauksen kasvu vuoden 2012 aikana oli 15 miljoonaa euroa. Tämä muutos on kirjattu muihin rahoituseriin.

## 15. Pantatut varat

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Omasta puolesta annetut		
Lainat		
Pantit	293	290
Kiinteistökiinnitykset	137	137
Muut sitoumukset		
Kiinteistökiinnitykset	124	148
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut		
Pantit ja kiinteistökiinnitykset	3	3

### Lainojen vakuudeksi pantatut varat

Suomalaisilla Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastosta. Pantattujen osakkeiden arvo joulukuun 2012 lopussa oli 269 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa: 269).

### Muiden sitoumusten vakuudeksi pantatut varat

Fortum on antanut Valtion ydinjätehuoltorahastolle vakuudeksi suomalaisiin voimalaitoksiin liittyviä kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 124 miljoonaa euroa vuoden 2012 lopussa (vuoden 2011 lopussa: 148). Vakuudet on annettu turvaamaan kattamattomat lainmukaiset vastuut ja mahdolliset odottamattomat tapahtumat liittyen Loviisan ydinvoimalan käytöstäpoistosta ja ydinjätteen loppusijoituksesta aiheutuviin tuleviin kustannuksiin. Kiinnitysten arvo tarkistetaan vuosittain toisen neljänneksen aikana perustuen edellisvuoden vaihteessa päivitettyyn lainmukaiseen vastuuseen ja rahastotavoitteeseen.

## 16. Vuokrasopimuksiin liittyvät sitoumukset

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Vuoden sisällä erääntyvät	32	32
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	73	68
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	176	142
<b>Yhteensä</b>	<b>281</b>	<b>242</b>

## 17. Investointisitoumukset

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 168	940
Aineettomat hyödykkeet	4	10
<b>Yhteensä</b>	<b>1 172</b>	<b>950</b>

Investointisitoumukset ovat kasvaneet vuoden 2011 loppuun verrattuna. Sitoumukset ovat pääosin kasvaneet OAO Fortumin investointiohjelmaan ja Ruotsissa tehtävien patoturvallisuus investointeihin liittyen sekä Suomen Joensuussa, Ruotsin Bristassa ja Latvian Jelgavassa sijaitsevien yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotantolaitoksien rakennusprojekteista johtuen.

## 18. Vastuut

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Omasta puolesta annetut		
Muut vastuut	67	68
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut		
Takaukset	487	347
Muut vastuut	125	125
Muiden puolesta annetut		
Takaukset	0	0

### Vastuut osakkuusyritysten puolesta

Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annettavat vastuut liittyvät pääasiassa Fortumin ydinvoimaosakkuusyrityksille (Teollisuuden Voima Oyj, Forsmarks Kraftgrupp AB ja OKG AB) annettuihin takauksiin. Forsmarks Kraftgrupp AB:lle ja OKG AB:lle annettavien vastuiden määrä vuosille 2012-2014 on vuoden 2012 aikana noussut 2 574 miljoonasta Ruotsin kruunusta (289 miljoonaa euroa) 3 696 miljoonaan Ruotsin kruunuun (431 miljoonaa euroa).

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) puolesta annettu takaus rahastolle oli 39 miljoonaa euroa vuoden lopussa (vuoden 2011 lopussa: 44).

## 19. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Ruotsin energiamarkkinaviranomainen (EI), joka säätelee ja valvoo jakeluverkkotariffeja Ruotsissa on julkistanut päätöksen koskien sallittuja tuloarajoja vuosille 2012-2015. EI perustaa päätöksensä siirtymäsääntöön, jonka mukaan vie 18 vuotta saavuttaa uuden mallin mukainen sallittu tuottoraja. EI:n päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen yli 80 jakeluverkkoyhtiön toimesta, jossa on mukana myös Fortum Distribution AB. Peruste Fortum Distribution AB:n valitukselle on, että uusi laskentamalli ei ole yhteensopiva voimassaolevan lainsäädännön kanssa ja että EI on käyttänyt virheellistä laskentatapaa laskiessaan pääoman keskimääräistä kustannusta (WACC).

Suomen Energiamarkkinavirasto on tehnyt sääntelymallia koskevan päätöksen vuosille 2012-2015. Yli 70 jakeluverkkoyhtiötä on valittanut päätöksestä. Valitusten pääkohdat liittyivät muutoksiin pääoman keskimääräisen kustannuksen laskennassa sekä lisääntyneisiin laatusanktioihin. Markkinaoikeus antoi päätöksensä asiassa 21.12.2012. Se palautti asian Energiamarkkinaviraston käsiteltäväksi ja velvoitti Energiamarkkinavirastoa muuttamaan vahvistuspäätöksiä tehostamiskannustimen laskutavan osalta suurhäiriöiden taloudellisten vaikutusten rajoittamiseksi. Muilta osin Markkinaoikeus hylkäsi valitukset. Fortum Espoo Distribution Oy ja Fortum Sähkönsiirto Oy eivät valita Markkinaoikeuden päätöksestä.

Fortum on saanut joulukuussa 2011 Ruotsissa vuoden 2009 tuloverotusta koskevan jälkiverotuspäätöksen, josta Fortum on valittanut. Asiassa tehdyn oikeudellisen analyysin perusteella, tilinpäätöksessä ei ole tehty verovarausta tähän liittyen.

Fortum Sweden AB, Fortum Nordic AB ja Fortum 1 AB ovat saaneet joulukuussa 2012 Ruotsin veroviranomaisilta vuoden 2010 tuloverotusta koskevan jälkiverotuspäätöksen. Veroviranomaisten käsityksen mukaan Fortumin pitäisi maksaa lisää tuloveroa vuosina 2004-2005 ruotsalaisten tytäryhtiöiden välillä toteutettuun lainojen uudelleen kohdistamiseen sekä vuonna 2008 toteutuneen TGC 10:n (nykyään OAO Fortum) osakkeiden hankinnan rahoittamiseen liittyen. Veroviranomaisten väitteet perustuvat vuonna 2009 toteutettuun verolainsäädännön muutokseen. Fortumin näkemyksen mukaan vaatimukset ovat perusteettomia ja Fortum on valittanut veroviranomaisten päätöksistä. Tilinpäätöksiin ei ole tehty jälkiverotuspäätöksistä johtuen verovarauksia. Mikäli veroviranomaisen päätöksistä tehtyjä valituksia ei kuitenkaan hyväksytä ja jälkiverotuspäätökset jäävät voimaan, vaikutus tilikauden voittoon olisi noin 444 miljoonaa Ruotsin kruunua (EUR 52 miljoonaa). Vuosien 2009 ja 2010 jälkiverotukset ovat yhteensä 869 miljoonaa Ruotsin kruunua (EUR 101 miljoonaa).

Fortum on saanut vuonna 2012 vuoden 2008 tuloveroa koskevan jälkiverotuspäätöksen Belgiassa. Veroviranomaiset ovat eri mieltä Fortum EIF NV:n verokohtelusta. Fortumin mielestä veroviranomaisten tulkinta ei perustu paikalliseen lainsäädäntöön. Tilinpäätökseen ei ole tehty varausta jälkiverotuspäätöksen johdosta. Mikäli veroviranomaisten päätöksestä tehtyä valitusta ei hyväksytä ja jälkiverotuspäätös jää voimaan, vaikutus tilikauden tulokseen olisi noin EUR 36 miljoonaa. Kyseessä oleva vero on jo maksettu. Mikäli valitus hyväksytään, Fortum tulee saamaan 7%:n koron kyseessä olevalle summalle.

Lisäksi Fortumilla on meneillään verotarkastuksia mm. Suomessa ja Belgiassa.



Suomessa Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa, omistamiensa TVO-osakkeiden (Teollisuuden Voima Oyj) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Olkiluoto 3-laitosyksikön rakennustyöt ovat pääosin valmiit ja pääkomponentit on asennettu paikoilleen. Olkiluoto 3 asennukset ja automaation suunnittelu eivät ole edenneet kiinteähintaisella avaimet käteen-sopimuksella laitoyksikköä rakentavan AREVA-Siemens-konsortion aikataulun mukaisesti. Laitostoimittajalta saatujen tietojen perusteella TVO arvioi, että laitosyksikkö ei valmistu säännölliseen sähköntuotantoon vuonna 2014. TVO jätti katsauskaudella kanteen ja vastineen Kansainvälisen kauppakamarin sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä, joka koskee OL3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. Kanteen rahamääräinen arvio TVO:n kustannuksista ja menetyksistä on noin 1,8 miljardia euroa, johon sisältyy TVO:n tämänhetkinen varsinainen vaatimus ja arvio-osuus. Välimiesmenettely voi kestää useita vuosia ja kanteen määrää vielä päivitetään. Välimiesmenettely alkoi joulukuussa 2008 OL3:n laitostoimittajan, AREVA-Siemensin aloitteesta. Laitostoimittajan viimeisin rahamääräinen vaatimus, mukaan lukien välilliset kustannukset ja viivästyskorot, on noin 1,9 miljardia euroa. TVO on todennut laitostoimittajan vaateen perusteettomaksi.

Vuoden 2012 toisella neljänneksellä TVO vastaanotti kansainvälisen kauppakamarin välimiesoikeuden osapäätöksen Olkiluoto 3 -laitosyksikön toimitusta koskevien, aiemmin sulkutilille maksettujen maksuerien luovuttamisesta laitostoimittajalle. Päätös ei ota kantaa tuotantolaitoksen viivästymistä koskevaan kiistaan eikä viivästykseen liittyviin kuluihin.

Edellä mainittujen oikeusprosessien lisäksi konsernin yhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan ja verotukseen liittyvissä riita-asioissa. Johdon mukaan näillä kiista-asioilla ei kuitenkaan ole materiaalista vaikutusta konsernin rahoitusasemaan.

Oikeudenkäynteihin ja viranomaismenettelyihin liittyen ei vuoden 2012 aikana ole tapahtunut muita olennaisia muutoksia verrattuna vuoden 2011 lopun tilanteeseen.

## 20. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2011 tilinpäätöksessä. Vuoden 2012 aikana ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2012 lopussa oli 50,76 %.

### Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	2012	2011
Myynnit	123	21
Korot lainasaamisista	42	34
Ostot	679	662

Myynnit vuonna 2012 sisältää vaihto-omaisuuden ja palveluiden myyntiä Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto (TSME) Oy:lle.

Tietoja Fortum Heat Naantali Oy:n osakkeiden myynnistä TSME:lle on esitetty liitetiedossa 6.

### Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	1 370	1 186
Myyntisaamiset	15	12
Muut saamiset	16	11
Pitkäaikaiset velat	234	223
Ostovelat	23	14
Muut velat	7	22

## 21. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Fortum ilmoitti 31.1.2013 käynnistävänsä sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtojen selvittämisen tavoitteenaan kasvaa strategiansa mukaisesti vähäpäästöisessä sähköntuotannossa, energiatehokkaassa sähkön ja lämmön yhteistuotannossa sekä myynnissä. Nyt käynnistetyllä selvityksellä ei ole vaikutusta Fortumin sähkönjakeluasiakkaisiin, eikä tarkastelu koske lainkaan yhtiön sähkönsiirtoliiketoimintaa. Fortum arvioi saattavansa tarkastelun päätökseen vuoden 2013 kuluessa.

## 22. Tunnuslukujen laskentakaavat

Käyttökate (EBITDA =Tulos ennen korkoja, veroja sekä poistoja ja arvonalentumisia)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Vertailukelpoinen käyttökate	=	Käyttökate - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät - tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Kertaluonteiset erät + muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liikevoitto	=	Liikevoitto - kertaluonteiset erät - muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Kertaluonteiset erät	=	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Sisältää ne tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat rahoitusinstrumentit, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaisesti suojauslaskentaa sekä IFRIC tulkinnan nro 5 mukaisen vaikutuksen, joka aiheutuu siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa.
Rahavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta	=	Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta
Investoinnit käyttöomaisuuteen	=	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoidut korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassaolevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassaolevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassaolevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	=	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuusyrittösohakkeisiin ja muihin myytävissä oleviin sijoituksiin. Investoitujen tytäryhtiöosakkeiden hankintahintaan on lisätty hankittavan yhtiön nettovelka.
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}}{\text{Sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta (IAS 39 oikaistu sekä pois lukien merkittävimmät myyntivoitot ja -tappiot)}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - varaukset
Sidotu pääoma	=	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eräjä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät suojauslaskennan soveltamisedellytykset täyttävien johdannaisopimusten käypien arvojen muutoksista)

## 22. Tunnuslukujen laskentakaavat

Vertailukelpoinen sidottu pääoma	=	Sidottu pääoma oikaistuna niillä korottomilla varoilla ja veloilla, jotka aiheutuvat niistä tulevaisuuden kassavirtaa suojaavista johdannaissopimuksista, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahat ja pankkisaamiset
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma sisältäen määräysvallattomat omistajat}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
Nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset}}$
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Vertailukelpoinen käyttökate}}$
Korkokate	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut}}$
Korkokate sisältäen aktivoitut vieraan pääoman menot	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut - aktivoitut vieraan pääoman menot}}$
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$
Oma pääoma/osake, euroa	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$
Edelliset 12 kk	=	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta

## Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkön kulutus				
TWh	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Pohjoismaat	109	102	391	384
Venäjä	284	279	1 037	1 020
Tjumen	22	22	83	83
Tseljabinsk	10	10	36	36
Venäjän Uralin alue	68	67	252	250

Keskimääräiset hinnat				
	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	37,3	34,2	31,2	47,1
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	40,8	37,4	36,6	49,3
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh <sup>1)</sup>	37,5	35,7	32,3	47,9
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh <sup>1)</sup>	37,4	35,0	31,8	N/A
Sähkön spot-hinta Venäjän Euroopan ja Uralin alueilla, RUB/MWh <sup>2)</sup>	1 037	918	1 001	990
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	254	246	227	209
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	41,4	49,9	42,6	51,1
Keskimääräinen kaasun rajahinta Uralin alueella, RUB/1000 m <sup>3</sup>	2 924	2 548	2 736	2 548
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille, tRUB/MW/kk <sup>3)</sup>	168	174	152	160
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille, tRUB/MW/kk <sup>3)</sup>	627	534	539	560
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh <sup>2)</sup>	973	858	956	925
CO <sub>2</sub> , (ETS EUA), euroa/tonni CO <sub>2</sub>	7	9	7	13
Hiili (ICE Rotterdam), USD/tonni	88	115	93	122
Öljy (Brent Crude), USD/bbl	110	109	112	111

<sup>1)</sup> 1.11.2011 lähtien aluehinta SE3 (Tukholma), sitä ennen Ruotsi raportoitu yhtenä alueena.

<sup>2)</sup> Ilman kapasiteettitariffia.

<sup>3)</sup> Kapasiteettihinnat maksettu ainoastaan kunakin ajankohtana saatavilla olevalle kapasiteetille.

Vesivarastot			
TWh	31.12.2012		31.12.2011
Pohjoismaiset vesivarastot	85		95
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	83		83

Vienti / tuonti				
TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Vienti / Tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-4	-5	-19	-6
Vienti / Tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	2	2	5	11
Vienti / Tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-2	-2	-14	5

Venäjän sähköreformi				
%	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Osuus OAO Fortumin sähkön myynnistä vapautetulla sähkön hinnalla	82	86	82	85

Saavutetut sähkön myyntihinnat				
EUR/MWh	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa	46,8	45,2	44,6	46,1
OAO Fortumin saavuttama sähkönhinta	30,9	28,9	30,6	29,2

## Tuotanto- ja myyntivolyymit

Sähköntuotanto				
TWh	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Sähköntuotanto EU-maissa ja Norjassa	15,2	15,0	53,9	55,3
Sähköntuotanto Venäjällä	5,1	4,9	19,2	17,4
<b>Yhteensä</b>	<b>20,3</b>	<b>19,9</b>	<b>73,1</b>	<b>72,7</b>

Lämmöntuotanto				
TWh	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Lämmöntuotanto EU-maissa ja Norjassa	6,0	5,9	18,5	22,0
Lämmöntuotanto Venäjällä	8,7	8,6	24,8	25,4
<b>Yhteensä</b>	<b>14,7</b>	<b>14,5</b>	<b>43,3</b>	<b>47,4</b>

Sähkötuotantokapasiteetti divisioonittain				
MW			31.12.2012	31.12.2011
Power			9 702	9 752
Heat			1 569	1 670
Russia			3 404	3 404
<b>Yhteensä</b>			<b>14 675</b>	<b>14 826</b>

Lämmöntuotantokapasiteetti divisioonittain				
MW			31.12.2012	31.12.2011
Power			250	250
Heat			8 785	10 375
Russia			13 396	14 107
<b>Yhteensä</b>			<b>22 431</b>	<b>24 732</b>

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa				
TWh	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Vesivoima	7,1	6,4	25,2	21,0
Ydinvoima	6,5	6,7	23,4	24,9
Lämpövoima	1,0	1,2	3,0	7,2
<b>Yhteensä</b>	<b>14,6</b>	<b>14,3</b>	<b>51,6</b>	<b>53,1</b>

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa				
%	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Vesivoima	49	45	49	40
Ydinvoima	44	47	45	47
Lämpövoima	7	8	6	13
<b>Yhteensä</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>

Sähkönmyynti				
milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Sähkönmyynti EU-maissa ja Norjassa	784	746	2 700	2 868
Sähkönmyynti Venäjällä	207	161	713	590
<b>Yhteensä</b>	<b>991</b>	<b>907</b>	<b>3 413</b>	<b>3 458</b>

## Tuotanto- ja myyntivolyymit

Lämmönmyynti				
milj. euroa	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Lämmönmyynti EU-maissa ja Norjassa	379	364	1 201	1 278
Lämmönmyynti Venäjällä	102	110	300	324
<b>Yhteensä</b>	<b>481</b>	<b>474</b>	<b>1 501</b>	<b>1 602</b>

Sähkönmyynti alueittain				
TWh	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Suomi	6,0	6,1	21,6	24,6
Ruotsi	8,6	8,2	30,1	29,4
Venäjä	6,7	5,6	23,3	20,2
Muut maat	1,1	1,1	3,8	3,6
<b>Yhteensä</b>	<b>22,4</b>	<b>21,0</b>	<b>78,8</b>	<b>77,8</b>

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Lämmönmyynti alueittain				
TWh	IV/2012	IV/2011	2012	2011
Venäjä	8,6	9,2	26,4	26,7
Suomi	1,7	2,2	5,8	8,5
Ruotsi	2,9	2,5	8,5	8,5
Puola	1,5	1,5	4,3	4,3
Muut maat <sup>1)</sup>	0,9	0,8	2,9	3,4
<b>Yhteensä</b>	<b>15,6</b>	<b>16,2</b>	<b>47,9</b>	<b>51,4</b>

<sup>1)</sup> Sisältää Iso-Britannian, joka raportoidaan Power-divisioonan muu myynti -rivillä.